

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Průmyslové zóny v České republice a jejich vliv na regionální rozvoj

Industrial Zones in the Czech Republic and their Impact on Regional Development

Student: Karolína Popelářová

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Karolína Popelářová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: **Průmyslové zóny v České republice a jejich vliv na regionální rozvoj**
Industrial Zones in the Czech Republic and Their Impact on Regional Development

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Zahraniční investice a průmyslové zóny v regionálním rozvoji
 3. Podpora a financování průmyslových zón v České republice
 4. Průmyslové zóny v České republice
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

CZECHINVEST. *Strategické průmyslové zóny v České republice*. Praha: CzechInvest, 2011. 64 s. ISBN 978-80-86284-86-6.

STIMSON, R. J., R. R. STOUGHT a B. H. ROBERTS. *Regional Economic Development. Analysis and Planning Strategy*. 2nd ed. Berlin: Springer, 2006. 452 s. ISBN 978-3-540-34826-9.

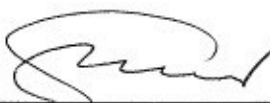
WOKOUN, R., J. TVRDOŇ. a M. DAMBORSKÝ. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-736-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....

Popelářová Karolína

OBSAH

1. ÚVOD.....	5
2. ZAHRANIČNÍ INVESTICE A PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V REGIONÁLNÍM ROZVOJI.....	6
2.1 Rozvoj potenciálu regionu	6
2.2 Vymezení přímých zahraničních investic.....	8
2.3 Lokalizace přímých zahraničních investic	11
2.4 Formy přímých zahraničních investic	13
2.5 Dopady přímých zahraničních investic	15
2.6 Přímé zahraniční investice v České republice	17
3. PODPORA A FINANCOVÁNÍ PRŮMYSLOVÝCH ZÓN V ČESKÉ REPUBLICE	22
3.1 Investiční pobídky v České republice	22
3.2 Financování a podpora průmyslových zón	28
3.2.1 Doprovodné programy	29
3.2.2 Agentura pro podporu podnikání a investic	31
4. PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE.....	32
4.1 Rozvoj průmyslových zón	32
4.2 Typologie průmyslových zón v ČR	34
4.3 Strategické průmyslové zóny České republiky	36
4.3.1 Průmyslová zóna Kolín - Ovčáry	38
4.3.2 Průmyslová zóna Žatec - Triangle	39
4.3.3 Průmyslová zóna Holešov	40
4.3.4 Průmyslová zóna Joseph	41
4.3.5 Průmyslová zóna Ostrava - Mošnov.....	41
4.4 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji.....	43

5. ZÁVĚR.....	48
6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
7. SEZNAM ZKRATEK	56
8. SEZNAM PŘÍLOH	59

1. ÚVOD

Předkládaná práce se zabývá problematikou průmyslových zón a jejich vlivem na regionální rozvoj v České republice. Skládá se z úvodu, tří hlavních kapitol a závěru.

V první z hlavních kapitol je objasněn význam zahraničních investic a průmyslových zón v regionálním rozvoji, kde jsou blíže specifikovány typy lokalizačních faktorů, pomocí nichž investor rozhoduje o atraktivnosti regionu pro zainvestování. Je definována přímá zahraniční investice, uvedena problematika s její lokalizací, její formy a taxonomie. Pozornost je především věnována dopadům přímých zahraničních investic na rozvoj regionu dle různých hledisek a jsou vytyčeny pozitivní a negativní důsledky přímých zahraničních investic v regionu. Přímé zahraniční investice v České republice jsou specifikovány závěru kapitoly.

Následující kapitola se věnuje podpoře a financování průmyslových zón v České republice, kde jsou specifikovány investiční pobídky, financování a podpora průmyslových zón v ČR. Uvedeny jsou doprovodné programy, vytvořené pro podporu průmyslových zón v minulých letech Program podpory subdodavatelů, Program pro podporu a rozvoj průmyslových zón a Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury. Kapitola objasňuje funkci Agentury pro podporu podnikání a investic-CzechInvest, která je národní rozvojovou agenturou založenou v roce 1992.

Další kapitola je zaměřena na problematiku průmyslových zón v České republice. Zabývá se rozvojem průmyslových zón, stručným popisem jejich typologie a strategických průmyslových zón České republiky. V práci je zmínka o pěti nejznámějších ještě ne zcela obsazených strategických průmyslových zónách, SPZ Kolín - Ovčáry, SPZ Joseph, SPZ Žatec - Triangle, SPZ Holešov a SPZ Ostrava - Mošnov. Uvedeni jsou i strategií investoři mající umístění v těchto jednotlivých zónách. V této kapitole je nastíněna problematika průmyslových zón v Moravskoslezském kraji, jejich vznik včetně zastoupených investorů.

Záměrem této bakalářské práce je zhodnotit a poukázat na problematiku průmyslových zón a přímých zahraničních investic, včetně jejich vlivu na regionální rozvoj v České republice a vyzdvihnout hlavní faktory investiční atraktivity regionu.

2. ZAHRANIČNÍ INVESTICE A PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V REGIONÁLNÍM ROZVOJI

V této kapitole jsou popsány zahraniční investice a jejich příliv do České republiky. S touto problematikou úzce souvisí výstavba průmyslových zón, které mají následný dopad na rozvoj regionu a jeho potenciál.

2.1 Rozvoj potenciálu regionu

Potenciál lze chápat jako schopnost výkonu, respektive souhrn možností, schopností případně celkovou možnost něco udělat nebo vykonat (Kopčaj, 1999). Potenciál představuje v nejširším smyslu rozdíl mezi dvěma jevy, jako odklon od obvyklé rovnováhy stavů, tedy odklon od normálu, je to rozdíl mezi tím, co je a tím, co má a mohlo by být.

Rozvojový potenciál umožňuje socioekonomický a environmentální rozvoj regionu a růst jeho konkurenceschopnosti vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života obyvatel v daném regionu. V tomto ohledu jde o dynamický vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování či zmírňování regionálních disparit. Regionální disparity představují rozdíly v úrovni hospodářského, environmentálního a sociálního rozvoje regionů v míře, která je celospolečensky uznána za nežádoucí. Za regionální disparity nelze považovat rozdíly vyplývající například z rozmanitosti podmínek jednotlivých regionů a z nich vyplývající rozdíly v kvalitě života, například v městských nebo venkovských oblastech (MMR, 2009).

Konkrétně samotnou podstatu rozvojového potenciálu není zcela snadné definovat. Je to způsobeno variabilitou jednotlivých regionů, z toho vyplývajících rozdílných podmínek, faktorů a podmínek jejich rozvoje. To co může v jednom regionu být rozvojovým potenciálem, nemusí znamenat možnost rozvoje v druhém regionu. V obecném smyslu má rozvojový potenciál dle Boháčkové (2003) dvě dimenze:

- podmínky (zejm. materiálního a přírodního charakteru), které můžeme označit za jakýsi „hmotný potenciál“;

- schopnosti využití tohoto „hmotného potenciálu“, které jsou vázány na aktivitu, kvalifikovanost, ochotnost a schopnost lidského prvku (lidského potenciálu) každého regionu.

Obě uvedené části musí existovat současně. Podmínky, které nejsou využívány a schopnosti, které nemohou, nebo nejsou uplatňovány, nenaplnují samy o sobě podstatu rozvojového potenciálu, „živý“ potenciál existuje pouze při jejich vzájemné koexistenci (AGRIS, 2010).

Potenciál může být rovněž vymezen na základě teorií regionální nerovnováhy jako konkurenceschopnost regionu. Ta představuje zejména schopnost regionu produkovat výrobky a služby, které obstojí na mezinárodních trzích se současným zajištěním a udržením příjmů jeho obyvatel. Základními znaky určující konkurenceschopnost regionu a její úroveň jsou dle Skokana (2004) míra nezaměstnanosti, produktivita práce vyjádřená pomocí HDP na zaměstnance a celkový počet zaměstnanců k počtu obyvatel v produktivním věku.

$$\frac{HDP}{Obyv.} = \frac{HDP}{Zam.} \times \frac{Zam.}{Obyv. - pr. - věk} \times \frac{Obyv. - pr. - věk}{Obyv.}$$

HDP	hrubý domácí produkt
Obyv.	počet obyvatel
Zam.	počet zaměstnaných v ekonomice
Obyv. –pr. –věk	počet obyvatel v produktivním věku

Uvedené vymezení potenciálu regionu z pohledu konkurenceschopnosti je podle Kopčaje (1999) do znatelné míry srovnatelné s pojetím, které je využíváno v rámci podnikového managementu. Potenciál je zde chápán jako stupeň komplexnosti ve smyslu konkurenceschopnosti nebo podnikové úrovně související se změnami podniku, případně jako vyzrálост jednotlivce, organizace či podniku v soutěži s jinými.

Rozvoj potenciálu regionu úzce souvisí s prostředím, se kterým region disponuje. Profil investiční atraktivity regionu je výrazně ovlivněn specifickou strukturou osídlení regionu a s ní spojenou koncentrací ekonomických a kulturních aktivit.

Podle Stimsona, Stougha a Robertse (2006) regionální ekonomický potenciál pro potenciálního investora tvoří

- poloha regionu (trhy, hraniční přechody, dopravní napojení, silnice, železnice, letiště, blízkost hlavního města);
- pracovní síla (její dostupnost, mobilitu, produktivitu, disciplínu, kvalifikaci, cenu);
- image a podnikatelské prostředí (zkušenosti, tradice, efektivnost místní správy, management průmyslových zón, podnikatelský servis, vztah místních institucí a komunity, urbanistická a krajinná kvalita, ekologické zátěže);
- investiční pobídky (ekonomická citlivost regionu, státní strukturální podpora, zkušenosti ve státních programech podpory, ceny nemovitostí, pobídky místních úřadů práce);
- trh nemovitostí (cena pozemků, nabídka a prostor pozemků, spekulativní budovy);
- subdodavatelé (struktura průmyslu, potenciální a již existující subdodavatelé);
- kvalita života (bydlení, sport, kultura, služby, jazyk);
- přítomné PZI (celkové množství, struktura a význam, reference);
- vzdělávací a inovační infrastruktura (vysoké školy, střední školy, možnost rekvalifikace, vědeckovýzkumné základny, inovační infrastruktura),

Zhodnocení potenciálu regionu investorem na základě uvedených lokalizačních faktorů jej vede k rozhodnutí, zda je pro něj region atraktivní a do oblasti regionu zainvestuje, či nikoli. O problematice přímých zahraničních investic, které s problematikou souvisí, pojednává další kapitola.

2.2 Vymezení přímých zahraničních investic

Počátek výraznějších projevů PZI lze datovat do konce 50. let. Subjektem specifické, strukturální ekonomické politiky v masivním globálním měřítku se PZI staly na přelomu 70. a 80. let. Ukazatelé PZI patří dnes mezi hlavní ekonomické indikátory národních ekonomik. Na počátku 90. let byla většina PZI tvořena investicemi do nákupů státních

podílů velkých společností, směřovala do zavedených výroby a do rozšiřování montážních fází vývozně zaměřených odvětví, převážně zpracovatelského průmyslu (MMR, 2008).

V současné době jsou PZI celosvětově uznávány jako jeden z nejdůležitějších katalyzátorů ekonomického rozvoje. Jedná se o mobilní materiální investice zaměřené zejména do sektoru zpracovatelského průmyslu a strategických služeb (centra zákaznické podpory a sdílených služeb, expertní, řešitelská a servisní centra). Investor se podílí na vlastnických právech a dlouhodobém rozvoji společnosti, do které se rozhodl investovat a jeho vlastnický podíl na společnosti je větší než 10 %. PZI nezahrnují finanční operace ani rozvojové fondy a granty (Přímé zahraniční investice - příručka pro místní samosprávu, 2002).

Pro porovnání přímých zahraničních investic v mezinárodním měřítku existuje několik definic, které připravila Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Evropský statistický úřad (EUROSTAT), Mezinárodní měnový fond (MMF), z nichž vychází také Česká národní banka (ČNB).

Definici, kterou udává OECD je, že přímá investice je „Podnik zapsaný nebo nezapsaný v obchodním rejstříku, v němž zahraniční investor vlastní 10 a více procent akcií (podílu) nebo hlasovacích práv u zapsaného podniku nebo ekvivalent u nezapsaného podniku“ (ČNB, 2009).

Dle Kopčaje (1999) jsou investice v obecné ekonomické teorii definovány například jako rozhodnutí vzdát se spotřeby v současnosti s výhledem na vyšší produkci v budoucnosti.

Dle ČNB (2009) PZI rozumíme investici, která odráží směr rezidenta jedné ekonomiky (přímo investora) získat trvalou účast v subjektu, který je rezidentem v ekonomice jiné než ekonomika investora (přímá investice). Trvalá účast zahrnuje existenci dlouhodobého vztahu mezi přímým investorem a přímou investicí a významný vliv na řízení podniku. Přímá investice zahrnuje, jak původní transakci mezi oběma subjekty, tak všechny následující kapitálové transakce mezi nimi a mezi afilovanými podniky, zapsanými i nezapsanými v obchodním rejstříku.

ČNB dále upřesňuje jednotlivé složky PZI. Přímá investice představuje součet základního zisku, reinvestovaného zisku a ostatního kapitálu.

Lze vyjádřit vztahem:

$$\text{Přímá investice} = \text{základní kapitál} + \text{reinvestovaný zisk} + \text{ostatní kapitál}.$$

Základní kapitál představuje vklad nerezidenta do základního (vlastního) kapitálu společnosti. Reinvestovaný zisk vyjadřuje podíl přímého investora na hospodářském výsledku nerozděleném formou dividend, jenž je v poměru k přímé majetkové účasti investora. Ostatní kapitál představuje přijaté a poskytnuté úvěry, zahrnující dluhové cenné papíry a dodavatelské úvěry mezi přímými investory a jejich afilovanými podniky a ostatními podniky ve skupině. Tyto vztahy zachycují mezipodnikové pohledávky a závazky (Wokoun, 2010).

Přímé zahraniční investice bývají zpravidla spojené s transfery know-how, využíváním nákladových efektů v cílové zemi pro investora - nejčastěji s levnější pracovní silou oproti mateřské zemi a také s hmotnými investicemi ať již ve zhodnocování stávajícího vybavení pořizovaných firem nebo novými investicemi (ČNB, 2010).

V legislativě České republiky jsou přímé investice vymezeny v devizovém zákoně č. 219/ 1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jako „vynaložení peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových práv a jiných majetkových hodnot, jehož účelem je založení, nabytí nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce nebo tuzemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v tuzemsku, a to zejména některou z těchto forem:

1. vznik nebo získání výlučného podílu na podnikání včetně jeho rozšíření;
2. účast v nově vzniklém nebo existujícím podnikání, jestliže investor vlastní nebo získá
 - a. nejméně 10 % podílu na základním kapitálu obchodní společnosti nebo družstva nebo
 - b. nejméně 10 % podílu na vlastním kapitálu společnosti nebo
3. nejméně 10 % hlasovacích práv nebo jiný podíl na podnikání společnosti přesahující 10 % další poskytnutí nebo přijetí finančních prostředků nebo jiných penězi

ocenitelných majetkových hodnot nebo práv v rámci ekonomických vztahů založených přímou investicí;

4. finanční úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku nebo s výkonem účinného vlivu na řízení podniku;
5. užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice zisku)¹.

Z této definice je patrná shoda v pojetí PZI v legislativě ČR s pojetím používaným mezinárodními organizacemi. Je kladen důraz na dlouhodobost a vliv na řízení (Wokoun, 2010).

2.3 Lokalizace přímých zahraničních investic

Při rozhodování o volbě lokality pro lokalizaci přímých zahraničních investic vstupuje přímo, či nepřímo celá řada faktorů, kterými jsou např. poloha, pracovní síla, podnikatelské prostředí, kvalita života a vzdělávací centra² v daném regionu. PZI mají velký význam pro transfer technologií. Důležitým faktorem je také význam středně velkých měst, která jsou pro PZI velmi atraktivní. Investoři reagují na dobrou dostupnost těchto měst, zejména odbytového trhu. Naopak u velkých měst jsou typickými problémy přesycení, znečištění a negativní aglomerační efekty. Lze konstatovat, že jsou tedy nedostatečně efektivní.

Jedním z hlavních faktorů vstupujících do lokalizačního rozhodování investora je ekonomická stabilita země. V této souvislosti je zvažován například hrubý domácí produkt (HDP), inflace, míra nezaměstnanosti nebo daňové podmínky. V případě HDP se sleduje jeho výše, především jeho vývojová tendence v čase. Čím větší růst HDP v zemi, tím vyšší je potenciál pro uplatnění výrobků a služeb, což vytváří lákavé prostředí pro investory. A zároveň čím vyšší je inflace, čím víc je její vývoj méně předvídatelný, tím víc je znesnadněn odhad budoucí hodnoty peněžních toků a tím větší je nejistota plynoucí pro investora, která jej může odradit od investice.

¹ viz devizový zákon, zákon č. 219/ 1995 Sb.

² viz kapitola 2.1

³ Důležitým aspektem souvisejícím s produktivitou, zaměstnaností a transferem technologií je kooperace zahraničního investora s místními firmami ve formě odběratelsko-dodavatelských vztahů. Stává se taky ale, že

² viz kapitola 2.1

Dalším faktorem, který ovlivňuje rozhodnutí o umístění investice je míra nezaměstnanosti. Pokud je v zemi nebo v regionu vyšší míra nezaměstnanosti, je větší pravděpodobnost výběru vhodné pracovní síly. Je však fakt, že část nezaměstnaných bývá často nezaměstnatelná, tzn. nere kvalifikovatelná, a tak míra nezaměstnanosti nevyjadřuje přesné množství potenciálních zaměstnanců.

K nástrojům ovlivňujícím toky PZI patří také daňové podmínky. Investor uvažuje jednak o sazbě zdanění a jednak i o vymezení základu daně. Postupující liberalizace zahraničních investic přispívá k větší mobilitě kapitálu oproti pracovní síle, což vede vlády k rostoucímu zdanění práce a spotřeby oproti kapitálu, aby bylo dosaženo vyšších fiskálních příjmů. Vlády dále ovlivňují rozhodnutí nadnárodních firem poskytováním daňových úlev či přímých dotací (Wokoun, 2009). Pro umístění podniku ve vybrané lokalitě je důležitá kvalitní dopravní infrastruktura. Vyhodnocuje se hustota dopravní sítě, její stav, výše poplatků za používání a také napojení na mezinárodní dopravní trasy.

Významné je také stabilní politické prostředí a legislativní podmínky. Politické situace v zemi hrají velkou roli především v méně rozvinutých a transformujících se ekonomikách, které stojí mimo uznávaná mezinárodní seskupení. Mezi legislativní podmínky patří především obecné podmínky pro podnikání, ochrana investic, specifické normy a zákony upravující dílčí oblasti podnikání, činnost soudů, průhlednost trhu, nebo justiční průhlednost.

Velmi komunikovaná je v dnešní době otázka korupce. Ta je vnímána jako negativní faktor ekonomické výkonnosti, protože poškozuje volný obchod, vede k plýtvání se zdroji, porušuje hospodářskou soutěž a lidská práva, vede k propojování moci jak politické tak ekonomické a podkopávání základů demokracie (Žák, 2002).

Významný nástroj hospodářské politiky v této problematice tvoří investiční pobídky. Investiční pobídka představuje cílenou, penězi ocenitelnou výhodu pro investora, za účelem ovlivnit jeho rozhodování ve prospěch investování v dané zemi. Hospodářská politika státu vůči PZI se v čase vyvíjí. Vlády nejprve přistupují k liberalizaci zejména prostřednictvím dvoustranných smluv o vzájemné ochraně investic a o zamezení dvojího zdanění. Investiční pobídky mohou být v zásadě poskytnuty dvojím způsobem - přímou finanční podporou nebo nepřímou úlevou z požadavků, které má stát na ekonomické subjekty (Wokoun, 2010).

2.4 Formy přímých zahraničních investic

Zahraniční investice lze dělit na investice přímé a investice portfoliové. Portfoliové investice většinou inklinují k nákupu krátkodobých cenných papírů, respektive portfoliového kapitálu a sledují dosažení určitého výnosu (Dvořáček, 2006). Přímé zahraniční investice charakterizuje to, že kromě dosažení výnosu mají snahu o založení, získání či rozšíření trvalých ekonomických vztahů mezi investorem jedné země a podnikem se sídlem v jiné zemi (Machková, 2003). Důležitým hlediskem, které odlišuje výše zmíněné typy investic je možnost kontroly. Zatímco PZI lze jakýmsi způsobem kontrolovat, u portfoliových investic tato možnost obvykle není.

Přímé zahraniční investice mohou do země vstupovat v různých formách, mohou se lišit podle toho, z jakého hlediska na investice nahlížíme. Dle Srholce (2004) lze vymezit čtyři hlediska vymezení PZI.

Tab. 2.4.1 Vymezení přímých zahraničních investic

Hledisko vymezení	Druhy PZI	Hlavní znaky
Míra kontroly	Podnik s menšinovým zahraničním podílem (associate)	Podíl od 10 do cca 50 % na vlastním kapitálu či hlasovacích právech
	Podnik pro zahraniční kontrolu (subsidiary)	Kontrolní vlastnický podíl
Motiv vstupu	Trhy vyhledávající (market- seeking)	Cílem je růst podílu na trhu a pokles nákladů na jeho zásobování
		Vytlačující domácí produkci nebo nahrazující dovoz
	Faktory vyhledávající (efficiency - seeking)	Cílem je optimalizace výroby (pokles výrobních nákladů)
		Vývozně orientované
	Aktiva vyhledávající (asset - seeking)	Cílem je získání specifických aktiv (patent, obchodní značka)
Způsob vstupu	Investice na zelené louce (greenfield)	Investice do nových aktiv
	Investice na brownfields	Změna vlastnické struktury i investice do restrukturalizace (většina privatizačních PZI)
	M&A (mergers and acquisitions)	Ovládnutí již existujících aktiv

Specializace mateřské firmy	Vertikální PZI	Produktová specializace
		Rozdílné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách
	Horizontální PZI	Procesní specializace
		Podobné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách

Zdroj: Srholec (2004), vlastní úprava.

Míra kontroly zahraničního vlastníka ovlivňující rozsah autonomie rozhodování v podniku s PZI je prvním hlediskem. Jedná se o podniky s menšinovým podílem zahraničního investora a o podniky pod zahraniční kontrolou. V prvním případě se zahraniční investor dělí o kontrolu s domácím vlastníkem, ve druhém případě má kontrolní vlastnický podíl. Hranice kontrolního podílu je specifická pro každý podnik. Je ovlivněna například roztržitostí vlastnické struktury nebo velikostí podniku.

Druhým uvažovaným hlediskem vymezujícím PZI je motiv vstupu investora, dle něhož jsou rozděleny investice na „trhy vyhledávající“, „faktory vyhledávající“ a „aktiva vyhledávající“. Cílem investic vyhledávající trhy je především pronikat na trh hostitelské země, získat na něm určitý podíl a snížit náklady se zásobováním, kde jsou zahrnuty například celní tarify nebo dopravní náklady. Tyto investice jistým způsobem pak vytěsňují domácí produkci nebo nahrazují dovoz. PZI faktory vyhledávající jsou zaměřeny na nákladovou optimalizaci výrobního procesu. Umisťují se proto do periferií s levnou a dostatečně kvalifikovanou pracovní silou, s dostupnými přírodními zdroji potřebnými pro danou investici apod. Tento typ PZI je charakteristický exportní orientací a vysokou mírou integrace s mateřskou firmou. Třetím typem investic dle motivu vstupu jsou aktiva vyhledávající PZI. Jinými slovy, investora do země přivádí existence specifických aktiv, jako jsou zajímavé patenty nebo atraktivní obchodní značky.

Významným a třetím hlediskem vymezení PZI je způsob vstupu zahraničního investora. Rozlišují se tři typy základních typů investic. Prvním typem jsou investice na zelené louce, tzv. greenfield, které představují založení nového ekonomického subjektu, což umožňuje projekt realizovat přesně dle představ samotného investora. Nevýhodou však je časová náročnost způsobená výstavbou výrobního areálu, zaškolováním nových pracovníků či překonáváním administrativních překážek.

Kdežto druhý typ, investice na hnědé louce, tzv. brownfield, při produkci využívají především nové kapacity vytvořené mateřskou společností. Z právního hlediska jde o M&A ale svou povahou představuje spíše investici na „zelené louce“. Jde o opuštěné či nevyužívané území, které je oproti zeleným plochám postiženo vlivem předchozího využívání (ekologická a jiná rizika), a které vyžaduje zvláštní péči při jeho regeneraci (Moravskoslezský kraj, 2011).

Třetím typem, fúze a akvizice, tzv. M&A (Mergers and Acquisitions), jsou případy, kdy investor vstupuje do již existujícího subjektu. V tomto případě často dochází k restrukturalizaci existujícího podniku a využití existujících výrobních kapacit. Nastává obvykle v případě, kdy přebíraný podnik disponuje jakousi specifickou konkurenční výhodou, například technologiemi, distribučními kanály, vyškolenými pracovníky. Výhodou je okamžité převzetí tržního podílu, produkční kapacity a aktiv. M&A může mít formu privatizace, což je typické pro tranzitivní ekonomiky. V tomto případě může investor očekávat rozsáhlé investice a restrukturalizaci podniku (Srholec, 2004).

Další možností vstupu zahraničního investora do hostitelské ekonomiky dle Dvořáčka (2006) jsou uváděny v podobě společné strategické aliance a podniku Joint Venture, které jsou specifickou formou mezinárodního podnikání, kdy spolupráce dvou nebo více na sobě závislých podnikatelů vyústí do založení nového podniku (nejčastěji ve formě akciové společnosti). Při této formě investice jde o co nejlepší využití předností zahraniční firmy a domácí společnosti.

Poslední, čtvrté rozlišení PZI, které Srholec (2004) uvádí, je podle specializace mateřské firmy na vertikální a horizontální PZI. Vertikální provádějí především produktově specializované nadnárodní firmy a horizontální PZI procesně specializované nadnárodní firmy.

2.5 Dopady přímých zahraničních investic

Dopady lze dělit z různých pohledů. Podle doby trvání na dopady krátkodobé a dlouhodobé, z hlediska ekonomické úrovně na makroekonomické a mikroekonomické, přímé a nepřímé, nebo pozitivní či negativní. Některé důsledky jsou patrné na úrovni národního hospodářství jako celku, jiné jsou poznatelné na úrovni regionální či lokální

(Wokoun, 2010). Dále se vyskytují problémy duální ekonomiky, vliv na běžný účet platební bilance, vliv na trh práce, či vliv na cenový vývoj (Zamrazilová, 2006).

Hlavním pozitivním vlivem přílivu PZI může být kapitálové zajištění restrukturalizace oblasti, vytváření nových pracovních příležitostí, umožnění vstupů do nových „sítí“ a na nové trhy, stimulace rozvoje infrastruktury, rozšíření kvalifikace a zvýšení produktivity pracovní síly, vstup nových výrobních technologií, zvýšení exportu (zlepšení platební bilance), růst konkurence a konkurenceschopnosti, vytváření daňových přínosů na národní i místní úrovni, akcelerace rozvoje kvalitních dodavatelských služeb³ a aktivizace samosprávy v oblasti místního ekonomického rozvoje.

Co se týče tvorby nových pracovních míst, nejvíce jsou potřebná pro tzv. greenfields, což je úzce spojeno s vysokými požadavky na kvalifikaci pracovní síly (Kadeřábková, 2009). Čím větší počet nových pracovních míst vzniká, tím větší problém je najít na místním trhu práce dostatečný počet vhodných uchazečů. Z pohledu pozitivního vlivu na produktivitu přispívají zahraniční investice ke zvyšování globální konkurenceschopnosti národní ekonomiky. Negativní důsledek se ale ukrývá v možnosti vzniku duální ekonomiky (Zamrazilová, 2007), kdy vedle sebe existují prosperující společnosti se zahraničním kapitálem a živořící domácí firmy (Spěváček, 2002).

Nadnárodní společnosti disponují obrovským přístupem na zahraniční trhy, což pomáhá dceřiným společnostem dostat se tam, kam by se bez zahraničního investora velice obtížně samy dostaly. Ve střednědobém horizontu se tak nabízí jeden s přínosů PZI, a to že domácí firmy budou svou produkci nabízet pod obchodní značkou známější a kapitálově silnější zahraniční společností, či prostřednictvím jejího distribučního kanálu (Wokoun, 2010).

Naopak mezi hlavní nevýhody PZI patří narušení místního trhu, neprovázanost PZI na lokální ekonomiku, možné dodatečné náklady na investiční pobídky, selektivnost investičních pobídek (nerovná soutěž), dominance zahraničních vlastníků v klíčových

³ Důležitým aspektem souvisejícím s produktivitou, zaměstnaností a transferem technologií je kooperace zahraničního investora s místními firmami ve formě odběratelsko-dodavatelských vztahů. Stává se taky ale, že mateřské nadnárodní společnosti mají stálého globálního dodavatele pro všechny své pobočky na celém světě, který nahrazuje domácí dodavatele.

sektorech, větší míra závislosti na zahraničních investorech, možnost návratu investora do vlasti, nebo možná averze ze strany místních obyvatel.

Obecně lze konstatovat, že přístup k přímým zahraničním investicím závisí na úrovni ekonomického rozvoje. Rozvinuté země vesměs podporují PZI více než země rozvojové, samozřejmě v rámci jasných pravidel a rozvojových strategií. Zkušeností je, že při uvážlivé, strukturované a dlouhodobě založené regionální politice lze systémová rizika PZI omezit na míru, která je vzhledem ke spektru výhod těchto investic naprosto přijatelná. PZI fungují mnoho let s velmi dobrými výsledky jako klíčové hybné síly celostátních i regionálních ekonomik na celém světě, jak v rozvinutých, tak v rozvojových zemích. Tento fakt potvrzuje mimo jiné i dlouhodobá vysoká dynamika rozvoje přílivu PZI (Přímé zahraniční investice - Příručka pro místní samosprávu, 2002).

2.6 Přímé zahraniční investice v České republice

Přímé zahraniční investice jsou přirozenou součástí tržní ekonomiky, význam zahraničních investic pro Českou republiku se s neustále postupující globalizací zvyšuje. PZI mají na českou ekonomiku řadu pozitivních efektů, napomáhají rozvoji ekonomiky, přinášejí nový kapitál, mají potenciál vytvářet zaměstnanost, jsou tedy zdrojem tvorby volných pracovních míst, a to nejen přímo u příchodících investorů, ale také u českých firem, které od nich dostávají dodavatelské zakázky. Zvyšují produktivitu, přinášejí nové technologie a znalosti, zvyšují export a přispívají k dlouhodobému ekonomickému rozvoji (Říman, 2008).

Dosud zahraniční i české firmy obsadily průměrně zhruba 70 % ploch průmyslových zón, proinvestovaly přes 200 miliard a od roku 1993, kdy začaly vznikat tyto projekty, v České republice vzniklo již na 200 tisíc pracovních míst (CzechInvest, 2010).

Podle Příručky pro místní samosprávu (2002) patří mezi sedm nejdůležitějších faktorů pro vstup PZI do ČR levná pracovní síla, vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla, investiční pobídky ČR, geografická poloha, stabilní prostředí, dostupnost pracovní síly a obecně nižší náklady.

Vzhledem k růstu produktivity práce, mají zahraniční investice na českou ekonomiku převážně pozitivní vliv. Podniky vlastněné zahraničním kapitálem totiž dosahují vyšší

produktivity na jednoho pracovníka, než je tomu u firem domácích. Zahraniční kapitál s sebou přináší technologické i manažerské know-how, které umožňuje efektivnější fungování podniku.

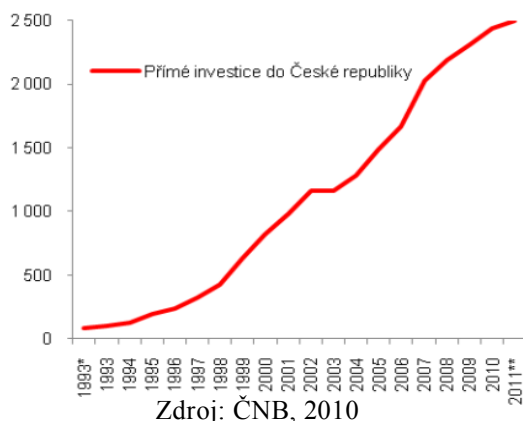
Nepřímo působí zahraniční investice i na zvyšování produktivity celého konkrétního oboru, neboť dochází k přelivu know-how ze zahraničních na domácí podniky. Přímé zahraniční investice dále přispívají k rozvoji znalostní ekonomiky. Kapitálově silné zahraniční podniky nabízí akademické sféře, zejména vysokým školám, možnosti spolupráce v oblasti inovací a výzkumu a vývoje. Pro domácí dodavatelské firmy zase kontrakt se zahraničním investorem znamená šanci zapojit se do globálních produkčních řetězců a získat tak přístup k dalším zakázkám. Z makroekonomického hlediska přispívají zahraniční firmy vzhledem ke své výrazné exportní orientaci ke zlepšování platební bilance a tím ke zvyšování tempa hospodářského růstu (ČNB, 2010).

Domácí firma disponuje pracovní silou a znalostí domácí ekonomiky a zahraniční investor poskytne novému záводу kapitál a lepší technologické vybavení. S postupným začleňováním České republiky do mezinárodních a především evropských struktur probíhal proces harmonizace s metodikou OECD a Eurostatu. Podle tohoto přístupu se rozumí 10 % a vyšší podíl zahraničního investora na společnosti a jeho podíl na řízení.

V českém registru ekonomických subjektů jsou nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou definovány jako všechny podniky s 50 % a vyšším podílem zahraničního kapitálu na základním jmění společnosti. Přímé zahraniční investice tak díky nutnosti pouze 10 % vstupu zahraničního kapitálu zahrnují větší počet podniků.

Do České republiky směřovaly investice i do ledna 1993, v součtu i s přílivem PZI do konce září 2011 získala Česká republika téměř 2,5 bilionu korun přímých zahraničních investic. Do konce roku 2010 od 1. 1. 1993 činil příliv investic vyjádření 2 435,618 mld. korun (ČNB, 2010).

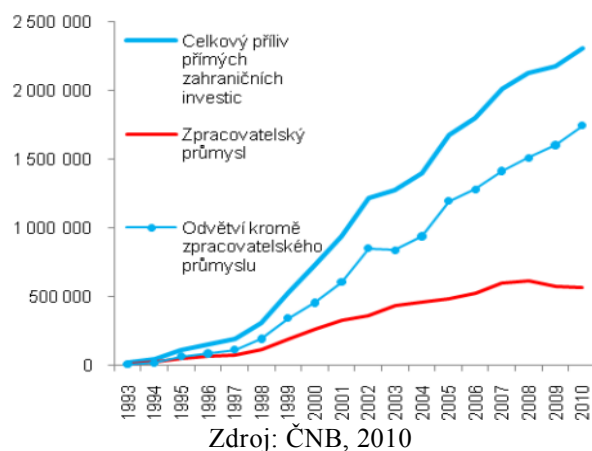
Graf 2.6.1 Příliv přímých investic do ČR, včetně doby do 1. 1. 1993 až do roku 2010, v mld. korun, kumulativně

V grafu 2.6.1 je vyjádřen kumulativní příliv přímých investic do ČR včetně doby do 1. 1. 1993, v miliardách korun do roku 2010. Příliv investic měl během těchto let objemově dva vrcholy, a to v letech 2002 a 2005, v nichž roční příliv převýšil čtvrtbilionovou hranici.

Statistická data počínající vznikem České republiky, soustředěná v datech platební bilance ČNB v časové řadě podle sektorů a zemí naznačují, že zpočátku se příliv kapitálu soustřeďoval na zpracovatelský průmysl, ale o něco později převážily přímé investice do ostatních odvětví české ekonomiky, což lze vidět v grafu 2.6.2, kde byl použit součet definitivních údajů za stavy předchozího roku a aktuálních tokových předběžných dat za sledovaný rok.

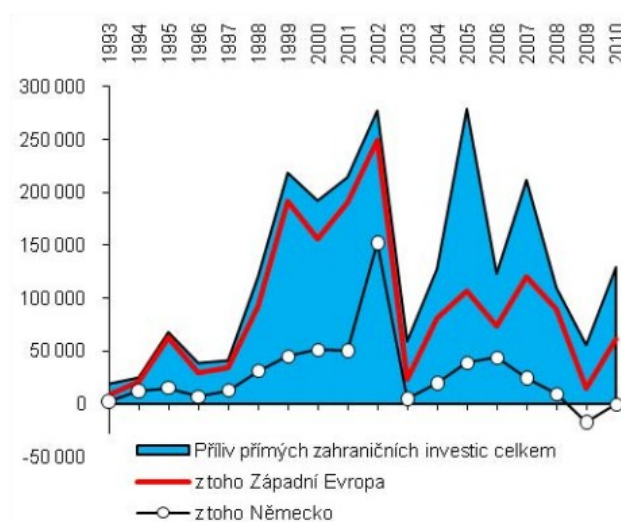
Graf 2.6.2 Příliv přímých zahraničních investic do ČR (1993 - 2010, v mil. korun, kumulativně)

V české ekonomice se silná investiční vlna zájmu ze zahraniční vzedmula především počátkem předchozí dekády a její první vrchol přišel v roce 2000. Tato okolnost se vzápětí projevila nejen v růstu investičních dovozů nutných pro vybavování nově nabytých provozů, ale samozřejmě i v růstu investiční aktivity obecně, jak je patrné z grafu 2.6.3 a 2.6.4.

Jestliže za období 1993 - 2000 činil příliv přímých zahraničních investic do české ekonomiky v průměru ročně 57 mld. a v letech 2001 - 2010 pak 129,2 mld. korun, v období pouhých čtyř let, tj. 1999 - 2002, získala česká ekonomika ze zahraničí v podobě přímých investic každoročně v průměru 226 mld. korun.

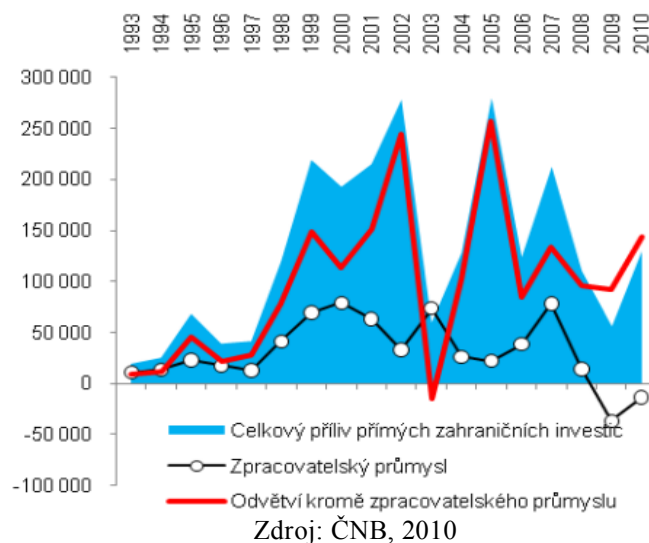
Graf 2.6.3 Příliv přímých investic do České republiky (v mld. korun, kumulativně)

Zdroj: ČNB, 2010

Od roku 1998 prakticky do předkrizového roku 2008 převyšoval příliv přímých zahraničních investic do České republiky hranici 100 miliard. K druhému vrcholu této investiční vlny došlo v roce 2005, tedy rok po vstupu země do Evropské unie. Teritoriální a dílčí odvětvový pohled zachycují grafy 2.6.3 a 2.6.4.

Graf 2.6.4 Příliv přímých zahraničních investic do ČR (1993 - 2010, v mil. korun, kumulativně)

Přestože hlavní příliv přímých investic dorazil do České republiky později než třeba do Polska, či Maďarska, byl na počátku tisíciletí v přepočtu na obyvatele jedním z nejvyšších na světě a stal se výrazným stimulem domácí ekonomiky.

Zatímco do roku 2002 určoval sílu přímých investic do ČR kapitál z Evropy (graf 2.6.3) ze značné části investice z Německa - výjimku tvořilo období 1998 - 2000, kdy investovali i zájemci o ČR z jiných západoevropských zemí - v letech po vstupu země do EU přicházel do ČR v masívním měřítku kapitál jiného původu než evropského.

Lze to zřejmě vysvětlit zvýšenou atraktivitou České republiky jako členské země EU 27, která pro mnoho konzervativních mimoevropských investorů získala tímto způsobem punc země s bonitou EU a tedy nižšího vnímaného rizika (ČNB, 2010).

3. PODPORA A FINANCOVÁNÍ PRŮMYSLOVÝCH ZÓN V ČESKÉ REPUBLICCE

Pro Českou republiku je výhodné, vzhledem k její geografické poloze, že leží na území v blízkosti teritoria s velmi vysokou koupěschopnou poptávkou. To je důležité především pro její zahraniční obchod. Pro kapitálové toky je pak charakteristické, že v podobě přímých zahraničních investic přichází do ČR kapitál z nejbližších vyspělých zemí.

3.1 Investiční pobídky v České republice

Pro zvýšení konkurenceschopnosti českého průmyslu přistoupila vláda ČR v roce 1998 k zavedení systému investičních pobídek pro zahraniční i domácí investory. Realizační organizací pro zavádění systému investičních pobídek je Ministerstvem průmyslu a obchodu agentura CzechInvest (MFCR, 2010).

Lze říci, že investiční pobídky jsou jedním z hlavních triumfů vlády při lákání zahraničních investorů do České republiky. Tento vytvořený systém je jednoznačně orientován na velké nadnárodní korporace a výsledkem je následný trvalý příliv zahraničních investic.

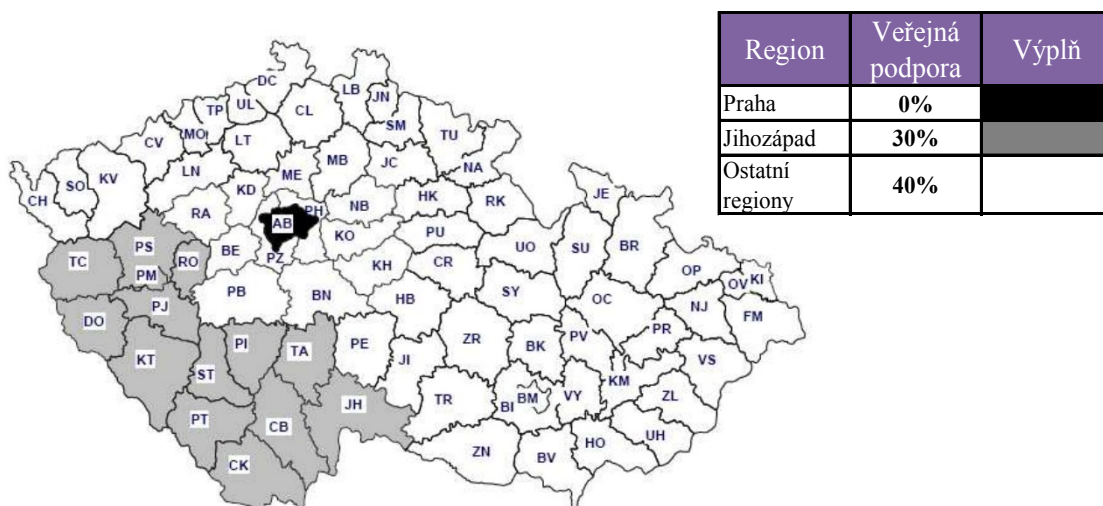
V České republice existuje několik typů investičních pobídek. Na základě Zákona o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, platné od 2. 7. 2007, máme tyto investiční pobídky:

- sleva na dani z příjmů právnických osob;
- hmotná podpora na nová pracovní místa;
- hmotná podpora školení a rekvalifikace;
- poskytnutí pozemku vybaveného infrastrukturou za zvýhodněnou cenu;
- převod pozemku ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu.

Sleva na dani z příjmů právnických osob je poskytována maximálně do výše stropu veřejné podpory (viz obr. 3.1.1 Regionální mapa veřejné podpory v ČR - maximální veřejná podpora) po odečtení hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst a rozdílu tržní a kupní ceny pozemku. Současná sazba daně z příjmů právnických osob je

19 %. Poskytnutí slevy na dani z příjmů právnických osob má dvě podoby, a to úplné poskytnutí slevy na dani z příjmů právnických osob až po dobu 5 let pro nový právní subjekt, nebo poskytnutí částečné slevy na dani z příjmů právnických osob až po dobu 5 let pro již existující právní subjekt, pouze ale do vyčerpání výše veřejné podpory.

Obr. 3.1.1 Regionální mapa veřejné podpory v ČR - maximální veřejná podpora⁴

Zdroj: CzechInvest

Veřejnou podporou se rozumí daňová pobídka, hmotná podpora na nová pracovní místa a v případě převodu pozemku za zvýhodněnou cenu je veřejnou podporou rozdíl mezi kupní cenou a tržní cenou pozemku. Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci se do maximální výše veřejné podpory nezapočítává a má svou vlastní maximální výši.

Hmotná podpora na nová pracovní místa a školení a rekvalifikace zaměstnanců mohou být vyplaceny dle dohody podepsané mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a investorem na základě Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek. Hmotné podpory se obvykle vztahují k pracovním místům vytvořeným a nákladům na školení vynaloženým v prvních třech letech projektu. Přičemž hmotná podpora vytvářených pracovních míst je ve výši 50 tis. Kč na jedno nové pracovní místo v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností (A) a hmotná podpora na školení a rekvalifikace je ve výši 25 % nákladů

⁴ Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uзнatelné náklady nepřesahují 50 mil. EUR, se v případě malých podniků zvyšuje o 20% a v případě středních podniků o 10%. Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uзнatelné náklady přesahují 50 mil. EUR, je upravena Pokyny pro regionální podporu 2007-2013.

Obr. 3.1.2 Hmotná podpora na pracovní místa a na rekvalifikaci dle regionů

Investiční pobídky ve formě podpory nabídky investičně připravených pozemků za zvýhodněnou cenu je možné realizovat jako zvýhodněný převod pozemku nebo převod pozemku vybaveného infrastrukturou vlastněného státem, nebo jeho organizačními složkami (nejčastěji Pozemkovým fondem ČR) či obcemi, a to v závislosti na souhlasu vlastníků pozemku s takovýmto zvýhodněným převodem (CzechInvest, 2012).

Tab. 3.1.1 uvádí přislíbené investiční pobídky, jako způsob podpory investic do zpracovatelského průmyslu, které jsou využívány v České republice od roku 1998. V období od dubna 1998 do února 2012 dostalo rozhodnutí o přislibu investičních pobídek celkem 641 projektů, respektive investorů, kteří na své projekty toto rozhodnutí obdrželi. Celková hodnota investic v letech 1998 až 2012 byla celkem 598 013, 49 mil. Kč. Z hlediska vyhodnocení dopadů na pracovní trh bylo na základě projektů podpořených investičními pobídkami vytvořeno cca 137 292 nových pracovních míst (na úrovni investorů, nikoli dodavatelů).

Největší příliv projektů co do počtu a výše plánovaných investic byl v roce 2006, kdy hodnota plánovaných investic představovala přibližně 90 mld. Kč.

Tab. 3.1.1 Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do 29. února 2012 dle sektoru služeb

Sektor	Počet projektů	Investice v mil. EUR	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
výroba dopravních prostředků	197	8 363,31	265 879,36	57 181
strojírenský	91	1 473,25	43 645,73	13 284
ostatní	72	1 474,73	45 317,93	7 212
gumárenský + plastikářský	55	955,34	28 651,26	6 830
elektronický + elektrotechnický	60	2 552,58	83 867,91	39 385
chemický + farmaceutický	52	1 354,52	40 986,30	4 356
potravinářský	32	624,40	18 655,62	2 765
kovozpracující	25	333,00	9 849,38	1 209
textilní	20	376,78	12 125,87	2 108
papírenský	13	391,10	12 933,06	536
dřevozpracující	16	476,25	14 666,88	1 867
sklářský	5	150,42	5 392,31	494
koksování a zpracování ropy	3	456,02	16 041,90	65
Celkový součet	641	18 981,69	598 013,49	137 292

Zdroj: CzechInvest

Přislíbení investičních pobídek co do nejvyššího počtu projektů měla výroba dopravních prostředků, celkem 197 projektů. Investičně to činí 8 363,31 mil. EUR, v české měně 265 879,36 mil. Kč. Díky těmto přislíbeným investičním pobídkám a současně vytvořeným projektům vzniklo 57 181 nově vytvořených pracovních míst. Na dominantní pozici ve výrobě dopravních prostředků je automobilový průmysl. Jako druhý byl nejúspěšnější strojírenský sektor, v němž dostalo přislíbení o investičních pobídkách 91 projektů, které vytvořily 13 284 nových pracovních míst.

Co se týče výše investic a nově vytvořených pracovních míst, na druhém místě, za sektorem výroby dopravních prostředků, se umístil sektor elektronický a elektrotechnický s investicí 2 552,58 mil. EUR, v české měně 83 867,91 mil. Kč a vytvořenými 39 385 novými pracovními místy.

Poměrně vysoké investice byly v období od dubna 1998 do února 2012 také v sektoru strojírenském s částkou 43 645,73 mil. Kč, chemickém a farmaceutickém s 40 986,3 mil. Kč, gumárenským a plastikářským s 28 651,26 mil. Kč v sektoru označovaném jako ostatní činily investice na 72 projektů 45 317,93 mil. Kč. Poměrně nejmenší investice však putovala do sektoru sklářského a to 5 392,31 mil. Kč.

Tab. 3.1.2 znázorňuje, že nejvíce projektů, které dostaly příslib investičních pobídek za léta 1998 až 2012, bylo v Ústeckém kraji (112), Moravskoslezském kraji (93) a Středočeském kraji (86). Největší investiční částka putovala do Středočeského kraje, 114 385,22 mil. Kč, do Ústeckého kraje 100 888,56 mil. Kč a do Moravskoslezského kraje 89 624,61 mil. Kč.

Přičemž v těchto krajích měly také přislíbené investiční pobídky největší dopad na nově vytvořená pracovní místa. Ústecký kraj disponoval 22 123 nově vytvořenými pracovními místy, Středočeský kraj 20 385 pracovními místy a kraj Moravskoslezský 17 588 pracovními místy. (Podrobněji v příloze č. 3).

Tab. 3.1.2 Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do 29. února 2012 dle příslušných krajů ČR

Kraj	Počet projektů	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
Ústecký	112	100 888,56	22 123
Středočeský	86	114 385,22	20 385
Moravskoslezský	93	89 624,61	17 588
Jihomoravský	68	42 600,17	11 884
Olomoucký	42	46 465,25	9 035
Plzeňský	40	24 772,92	6 613
Vysočina	29	33 976,54	5 804
Královéhradecký	29	26 170,63	9 333
Liberecký	26	25 269,02	4 766
Jihočeský	23	17 471,11	4 647
Pardubický	32	30 446,58	10 577
Zlínský	24	15 842,50	2 551
Karlovarský	13	9 160,17	1 540
Hl. město Praha	3	2 719,56	1 318

Zdroj: CzechInvest, 2012

Rozhodování ve dvou fázích

Podle zákona o investičních pobídkách jsou investiční pobídky přislíbeny investorům na základě Rozhodnutí o přislibu investičních pobídek. Proces poskytování investičních pobídek dle zákona o investičních pobídkách se sestává ze dvou fází. Jedná se o dvě samostatná správní řízení upravená v zákoně o investičních pobídkách, z nichž každé je ukončeno vydáním příslušného správního aktu, a to „Nabídky na poskytnutí investičních pobídek“⁵ a „Rozhodnutí o přislibu investičních pobídek“⁶.

Poskytnutí investičních pobídek na základě Rozhodnutí o přislibu investičních pobídek předchází posouzení investičního záměru žadatele dotčenými ministerstvy, a to ve fázi před vydáním Nabídky na poskytnutí investičních pobídek. Před vydáním konečného Rozhodnutí o přislibu investičních pobídek se k poskytnutí příslušných investičních pobídek vyjadřuje pouze Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí (Týdeník Daně a Finance, 2002).

Daňová investiční pobídka dle zákona o daních z příjmů

Předpokladem uplatnění daňové investiční pobídky dle zákona o investičních pobídkách a zákona o daních z příjmů je vydání Rozhodnutí o přislibu investičních pobídek a splnění všeobecných podmínek uvedených v zákoně o investičních pobídkách a zvláštních podmínek uvedených v zákoně o daních z příjmů. Slevu na dani lze uplatňovat po dobu deseti let, respektive pěti po sobě bezprostředně následujících zdaňovacích období.

Daňová desetiletá nebo pětiletá investiční pobídka je jako pobídka upravená zákonem o investičních pobídkách veřejnou podporou, jejíž poskytnutí musí být vždy předem posouzeno, respektive povoleno Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže na základě zákona o veřejné podpoře.

Díky systému investičních pobídek, Programu podpory subdodavatelů a Programu na podporu průmyslových zón došlo k výraznému oživení investičního prostředí České republiky a k následnému přílivu zahraničních investic. Zvýšila se rovněž konkurenceschopnost ČR v oblasti přílivu zahraničních investic vůči ekonomikám dalších střeoevropských států. Celý systém investičních pobídek má výrazný vliv na

⁵ dle § 4 odst. 4 zákona o investičních pobídkách

⁶ dle § 5 odst. 3 zákona o investičních pobídkách

hospodářství ČR, podporuje hospodářské oživení a napomáhá státní aktivní politice zaměstnanosti (MFCR, 2010).

3.2 Financování a podpora průmyslových zón

Naplánování a samotné financování projektu je velice náročné. Zejména ve financování jednotlivých investičních záměrů se jedná o velmi zdoluhavou proceduru a jakákoliv pomoc či podpora v podobě odborného poradenství je obrovským přínosem. Nejinak je tomu v případě realizace vzniku, či financování a podpory průmyslových zón.

Pro lepší orientaci v oblasti získávání finančních prostředků je všem potenciálním žadatelům k dispozici agentura CzechInvest, která prostřednictvím svých regionálních kanceláří zajišťuje informovanost a dostupnost operačních programů ve všech krajích republiky a dokonce i ve svých zastoupeních za hranicemi (Portál průmyslových zón, 2007).

Jednou z dalších institucí, která má za cíl pomáhat úspěšně realizovat projekty je Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Základním posláním této agentury je podpora činností MMR ČR při realizaci regionální politiky vlády České republiky a implementaci programů a projektů Evropské unie v České republice, které spadají do kompetence uvedeného ministerstva. Podpora regionální politiky je uskutečňována formou implementace programů Evropské unie, jejichž realizace je v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj, metodickou a věcnou podporou činnosti regionálních rozvojových agentur, rozvojem regionálního informačního systému, včetně informační podpory rozvoje podnikání a podporou a organizací programů vzdělávání zaměřených na evropskou integraci (BusinessInfo, 2008).

Činnost, kterou CRR ČR provozuje, ale přímo nesouvisí se vznikem průmyslových zón, popřípadě souvisejícími dotačními programy. Hlavním důvodem, proč je o této instituci zmínka v souvislosti s budováním průmyslových zón je to, že stojí za vznikem, výstavbou a provozem Regionálních informačních servisů (RIS).

Regionální informační servisy jsou velmi přínosné. Poskytují důležité a komplexní informace o situacích v jednotlivých mikroregionech, euroregionech, obcích a jejich rozvojových plochách, informačních centrech nevládních neziskových organizací,

dotačních titulech a mají podrobné znalosti o konkrétních lokalitách, které mohou být přínosem při realizacích investičních záměrů a následný vznik průmyslových zón.

Ačkoliv právě místní samospráva dává ve většině případů podnět ke vzniku nových průmyslových zón, nemá prostředky na to financovat a realizovat celou průmyslovou zónu z vlastních zdrojů. Z tohoto důvodu byly vytvořeny dotační programy, které připravuje a koordinuje agentura CzechInvest.

3.2.1 Doprovodné programy

V rámci systému investičních pobídek v roce 1998 vznikly dva doprovodné programy- Program podpory subdodavatelů a Program podpory rozvoje průmyslových zón. Program podpory subdodavatelů přispíval ke zvýšení konkurenceschopnosti českých dodavatelů zprostředkováním informací mezi nimi a investory.

Program podpory rozvoje průmyslových zón byl každoročně schvalován vládou a jeho cílem bylo prostřednictvím podpory obcím přispět k zajištění investiční přípravy území pro konkrétního investora, který uplatnil nárok na investiční pobídky. V tomto případě se jednalo o tzv. pobídkové projekty.

V roce 2006 byl vytvořen Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury, který definoval pravidla a podmínky pro poskytování podpor na projekty výstavby a regenerace nemovitostí pro podnikání.

Program na podporu průmyslových zón

Prvním programem pro podporu průmyslových zón byl Program na podporu průmyslových zón 1998 - 2005, který definoval pravidla a stanovoval podmínky pro poskytování podpory. Cílovou skupinou, kam byla podpora směřována, byly obce, svazky obcí a kraje, dále pak rozvojové společnosti a významní investoři. Podpora byla poskytována formou dotací, dotací úroků a návratných finančních výpomocí z prostředků státního rozpočtu a formou bezúplatných či zvýhodněných převodů státního majetku za účelem rozvoje průmyslových zón.

Tento program čerpal finance pouze ze státního rozpočtu, podporoval pouze zóny spojené s investorem, který získal investiční pobídky nebo strategické projekty. Zahrnoval mimo jiné další čtyři podprogramy, které se věnovaly jednotlivým možnostem budování

a revitalizací průmyslových zón. Dále přispěl především ke konkurenceschopnosti investičního prostředí a to zejména v hospodářsky slabších či strukturálně znevýhodněných regionech ČR. Součástí programu byl vznik nových neobsazených pracovních míst, jež se v drtivé většině zaplnily. Správcem tohoto programu je Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, které v roce 1998 schválilo dotaci ve výši 55,5 mil. Kč (MPO, 2005).

Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury

Jedním z dalších programů Národního programu podpory zón je Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury, který byl schválen na období 2006 - 2010.

Tento program definuje pravidla a stanovuje podmínky pro poskytování podpory obcím, krajům nebo podnikatelským subjektům na Projekty výstavby a regenerace nemovitostí pro podnikání, včetně příslušné infrastruktury, případně jiným subjektům určeným usnesením vlády ČR na realizaci Strategických projektů.

Podpora je v rámci Programu poskytována formou přímých dotací, návratných finančních výpomocí a formou bezúplatných či zvýhodněných převodů státního majetku. Program přispívá ke vzniku funkčního trhu nemovitostí pro podnikání, zkvalitnění podnikatelské infrastruktury a ke zlepšování investičního a životního prostředí.

Cílem Programu je zajistit nutné předpoklady a podmínky pro realizaci především Strategických projektů v oblasti zpracovatelského průmyslu, strategických služeb, technologických center a výzkumu. Účelem Programu je přispět ke zvyšování konkurenceschopnosti investičního prostředí zejména v hospodářsky slabých či strukturálně postižených regionech, k vytváření předpokladů pro vznik nových pracovních míst a zejména prostřednictvím regenerace nevyužívaných nemovitostí (tzv. brownfieldů) k zajištění trvale udržitelného rozvoje v ČR (Průmyslové zóny, 2010).

3.2.2 Agentura pro podporu podnikání a investic

Agentura pro podporu podnikání a investic, tzv. CzechInvest, je národní rozvojovou agenturou, která vznikla v roce 1992⁷.

Prvotním úkolem této instituce bylo propagovat Českou republiku v zahraničí jako atraktivní lokalitu v Evropě pro umístění PZI. Jako organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR posiluje především konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center.

Tato organizace je důležitým článkem spojujícím privátní sektor se státní správou. Agentura CzechInvest řídí vlastní proces zpracování žádostí o investiční pobídky a je pověřena jednat jménem investora s příslušnými ministerstvy. Zprostředkovává kontakty a vyjednává se zástupci samosprávy a s úřady práce o poskytnutí dotací na pracovní místa. Poskytuje informace o aktuální nabídce průmyslových zón pro investory a zároveň funguje jako poradce firem při výběru nejvhodnější lokality v rámci kraje (Vybíhal, 2004).

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu. Jednou z oblastí, v nichž CzechInvest nabízí pomocnou ruku, je i vstup potenciálních investorů do průmyslových zón v České republice. Tento vstup se jim snaží maximálně usnadnit.

Klientům poskytuje potřebné informace a poradenství, pomáhá překonávat pomyslné překážky ve formě administrativních a technických opatření, zprostředkovává státní investiční podporu a dotace z evropských strukturálních fondů. Dokáže identifikovat skutečné potřeby investorů, řešit případné komplikace a být u projektu od počátku až do konce. Snaží se o to, aby investoři do průmyslových zón nejen vstupovali, ale aby v nich také zůstávali a své aktivity tu i nadále rozvíjeli (CzechInvest, 2010).

⁷ Byla zřízena zákonem č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 1/2004 Sb.

4. PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE

Vznik průmyslových zón není pouze současným trendem, ale nyní především již ekonomickou nutností, a to nejen pro velká krajská města, ale i ta města, která mají menší počet obyvatel na celém území České republiky. Svědčí o tom tempo, jakým roste počet jednotlivých průmyslových oblastí v republice. Tyto areály s sebou přináší obrovský ekonomický přínos v podobě tvorby nových pracovních míst, rozvoje infrastruktury, ekonomickému růstu regionu a dalších možností odvíjejících se z výše investovaného kapitálu nových příchozích zahraničních, respektive i nezahraničních investorů.

4.1 Rozvoj průmyslových zón

Průmyslové zóny je možno v naší zemi označit za poměrně nový fenomén, který se začal ve větší míře tvořit až po vytvoření systému státních pobídek po roce 1998. Pojmem průmyslová zóna je obecně definován jako jakýsi ucelený soubor kompaktních univerzálních objektů vhodných pro lehkou, hygienicky nezávadnou výrobu s cíleně a účelně vyřešenou dopravou a velkým podílem zeleně mezi jednotlivými objekty.

Provoz v průmyslových zónách je kompletně situován uvnitř objektů, je uceleným komplexem průmyslu a služeb s řadou integrovaných funkcí odborného charakteru. Takový komplex využívá maximálně vzájemné podpory jednotlivých firem ve výměně informací, poradenství, společné prezentace a využívání mezinárodních kontaktů. Tato synergie má za úkol vést k dosažení lepších výsledků a právě v této oblasti bývá využívána téměř pravidelně.

Nově vytvořená pracovní místa mají obrovský význam zejména v regionech s vysokou mírou nezaměstnanosti. A následně investice a vzniklá pracovní místa na sebe váží další synergické efekty v podobě nových pracovních příležitostí u subdodavatelů a navazujících služeb pro přicházející investory. Největším zájem o vznik, budování a rozvoj průmyslových zón má tedy zpravidla místní správa, jejímž úkolem je právě přilákání nových investorů. V těchto zónách, jež vznikají na okrajích měst, se zpravidla angažují malé místní firmy nebo menší zahraniční partneři.

Stát od roku 1998 investoval do vybudování 103 průmyslových zón s celkovou plochou 3129 hektarů už bezmála 8,9 miliardy korun, přičemž investoři obsadili zhruba 70 % takto připraveného území. Do průmyslových zón zamířilo 520 investorů, kteří se v nich zavázali investovat 192 miliard korun a vytvořit 119 000 pracovních míst. Vyplývá to ze statistik agentury CzechInvest, která právě v roce 1998 začala realizovat Program na podporu rozvoje průmyslových zón.

Průmyslové zóny se mění, prosazuje se v nich výzkum a vývoj, nové technologie a inovace. Dnes to nejsou nevzhledné shluky výrobních hal za městy. Klasická montážní střediska sice zůstávají, ale tamní zaměstnanci pracují v čistých až sterilních oděvech s nejmodernějšími technologiemi velmi ohleduplnými k životnímu prostředí. Česká republika tak vstupuje do další vývojové fáze a snaží se zaujmout jiný typ investorů než před několika lety. Stále však platí, že investoři vstupující do českých průmyslových zón potřebují pomoc a spolupráci, a to na úrovni místní samosprávy i z centra. Obojí poskytuje Ministerstvo průmyslu a obchodu a Agentura pro podporu podnikání CzechInvest.

Pozitivní prostředí pro investory se týká především stabilní ekonomiky a bankovního sektoru, kterého se tolik nedotkla hospodářská krize jako v jiných zemích, husté sítě silnic a železnic, pět mezinárodních letišť, kvalitního servisu a schopných a vzdělaných lidí (CzechInvest, 2010).

Dne 30. 6. 2011 Centrum pro regionální rozvoj vymezilo 147 nynějších fungujících průmyslových zón. Větší než potřebný počet zón byl při plánování v předchozích letech pokládán za přirozenou potřebu pro zajištění konkurenčního prostředí. Lze předpokládat, že konkurence při výběru navrhovaných rozvojových zón už zafungovala a v dalších letech dojde k redukci počtu a rozloh zón, které nebyly úspěšné. Příklady takového postupu již existují. Neplatí to zcela a některé zóny dosud nevyužité mohou být ještě v dalším období využity, např. vlivem dostavby dopravní infrastruktury.

Redukci počtu a rozloh zón lze předpokládat z ekonomických důvodů, blokace území bez reálné šance na využití není žádoucí, území je možno využít pro jiné účely. Dále lze předpokládat redukci rozsahu zón s ohledem na sofistikovanější formy využití území bez velkých nároků na plochy. Příkladem je většina velkých nebo i strategických zón, které jsou volné – dochází k ústupu od původních zásadních požadavků na strategického

investora, akceptuje se drobnější členění zón, více se prosazuje smířlivost s volným programem pro dosažení naplnění zón. Nepodstatné není ani urbanistické hledisko, požadující větší zdrženlivost ve vymezení ploch pro tyto zóny ve prospěch zachování relativně přírodní příměstské krajiny. Po odeznění této vlny by se tak měla situace znovu vracet k již před mnoha lety proklamované intenzifikaci využití již zabraných ploch a k relativně novému fenoménu územního rozvoje sídel, tj. k revitalizaci ploch typu brownfields (RISY, 2011).

4.2 Typologie průmyslových zón v ČR

Studie „Rozvoj podnikatelských parků - program pro ČR“, zpracovaná zahraničními konzultanty pro CzechInvest, definuje pro ČR šest základních typů průmyslových zón – podnikatelských parků. Rozdíl mezi zónou a parkem by měl být obecně zejména ve vyšší kvalitě prostředí, služeb a managementu v případě parků. (Přímé zahraniční investice – příručka pro místní samosprávu, 2002). Jsou jimi

- Místní průmyslová zóna;
- Regionální průmyslová zóna;
- Strategický průmyslový park;
- Podnikatelský park regionálního významu;
- Podnikatelský park národního významu;
- Speciální rozvojový park.

Místní průmyslová zóna představuje adekvátní pozemek, ale ne moc velký na zainvestování. Je to pozemek, na kterém lze stavět, který není ve svahu, neznečištěný, s žádnými ekologickými zátěžemi, s vhodnou dopravní a komunikační dostupností a s dobrým dopravním přístupem s kvalitou života v okolí. Tato zóna by měla mít vhodně vytvořený propagační program a propagační materiály, obsahující nejen základní data o samotné zóně, ale také o ekonomických a sociálních podmínkách v oblasti. Samozřejmě by měly dále být nízké náklady na stavbu a provoz a také příznivé podnikatelské klima.

Regionální průmyslová zóna je větší zónou, rozlohou +/- 30 ha nezastavěného rovinného území, připravenou v blízkosti obce s alespoň 40 000 ekonomicky aktivními obyvateli

v dostupnosti dojížděky 45 minut. Vyžaduje velmi kvalitní dopravní napojení (optimálně se vzdáleností do 5 km od dálnice), technickou infrastrukturu a odpovídající terénní úpravy, blízkost dálnice nebo silnice I. třídy a napojení na železnici. Nutné jsou na úrovni vypracované marketingové materiály pro propagaci zóny a výhodou je vlastní manažerský tým.

Strategický průmyslový park je kompletně připravená plocha s rozlohou okolo 200 ha (spíše však 250 ha) na rovinném nezastavěném pozemku, vlastník je pouze jeden (pokud možno veřejný), ten má vyřešeny majetkoprávní vztahy včetně restitučních nároků. Tato zóna je propagována pro velké investiční projekty, je zainvestovatelná do 6 měsíců podle konkrétní specifické poptávky a v územním plánu je přesně upozorněno na její průmyslové využití. V blízkosti musí existovat dálnice a železnice, popřípadě i letiště. Podmínkou je minimálně 180 000 obyvatel v časovém dosahu dojížděky 45 minut. Marketing je prováděn specializovaným týmem, který vytváří nezbytný marketingový materiál, webové stránky a zvukné a zajímavé názvy pro výstupy.

Podnikatelský park regionálního významu disponuje rozlohou min. 25 ha (pokud možno značně) nezastavěného území, územím dělitelným na funkční segmenty o rozměrech 1 až 5 ha, s min. 44 000 obyvateli v dojezdovém dosahu 45 minut, v územním plánu má určení pro průmyslové využití, existuje jediný vlastník (pokud možno veřejný) s vyřešenými vlastnickými vztahy včetně restitučních nároků. Část území je plně zainvestovaná, zbytek snadno a nenákladně zainvestovatelný podle konkrétního plánu. Park je optimálně vybaven spekulativními budovami k pronájmu či koupi, jsou vykonány kvalitní terénní a sadové úpravy, zpracovaný plán správy parku a k dispozici jsou marketingové materiály, webové stránky a zvukný a zajímavý název.

Podnikatelský park národního významu má rozlohu min. 200 ha (spíše však 250 ha) rovinného nezastavěného pozemku, přičemž min. jedna parcela s vlastním samostatným přístupem by měla mít rozlohu alespoň 25 ha. Zbytek území by měl být dělitelný na předem připravené rovné plochy o velikosti 1 – 15 ha. V územním plánu má určeno, že je pro průmyslové využití, disponuje min. 180 000 obyvateli v dosahu 45 minut jízdy autem. Existuje jediný vlastník (pokud možno veřejný), s vyřešenými vlastnickými vztahy včetně restitučních nároků. Část území je plně zainvestovaná, zbytek snadno a nenákladně zainvestovatelný podle konkrétního plánu. Pozemek je bezprostředně přilehlý k dálnici,

má alespoň jednu vysoce kvalitní přístupovou dálniční křižovatku s dalšími projektově připravenými dálnicemi. Je zde také možnost napojení na železnici (ideálně na nákladní terminál). Pozemek je vybaven spekulativními budovami k pronájmu či koupi, části pozemku jsou vyčleněné předem pro pomocné a neprůmyslové / komerční využití, jsou vykonány terénní a sadové úpravy na vysoké úrovni kvality, je zajištěno kvalifikované řízení rozvoje a služeb investorům stanovené v plánu správy nemovitostí, marketingové materiály, webové stránky a zvukný, zajímavý název a marketing zajišťovaný specializovaným týmem.

Speciální rozvojový park, obecné typy tohoto parku mohou být logistické parky, technologické parky, administrativní parky, integrované rozvojové areály a specifické (například multimediální) parky (Přímé zahraniční investice – příručka pro místní samosprávu, 2002).

4.3 Strategické průmyslové zóny České republiky

Strategické průmyslové zóny tvoří skupinu, která nemá tak velký podíl na celkovém počtu průmyslových zón, o to více je však diskutována, tvoří je velké zóny, obsazované jedním strategickým investorem podporovaným vládou. Jedná se o zóny o výměře minimálně 200 ha nebo o nejméně 100 ha, kde je zóna realizována v zastavěném, ale nevyužívaném území. Dále to jsou zóny, připravované pro investora, který se zaváže k realizaci významné výše investice a s tím i k vytvoření určitého počtu pracovních míst. Nabízení těchto strategických zón je spolu se systémem investičních pobídek významným nástrojem pro získávání strategických investorů z oblasti vyspělých technologií zpracovatelského průmyslu, či investorů podílejících se na budování a rozvoji technologických center, center strategických služeb a vytvářením pracovních míst v oborech vědy a výzkumu.

Příprava strategických zón probíhá ve spolupráci Ministerstva průmyslu a obchodu, Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest a zástupci krajské a místní samosprávy. V České republice je v současné době pět ještě ne zcela obsazených strategických průmyslových zón viz Obrázek 4.2.1. Jsou jimi průmyslová zóna Holešov, průmyslová zóna Ostrava - Mošnov, průmyslová zóna Triangle, průmyslová zóna Joseph

a průmyslová zóna Kolín - Ovčáry. Analýzou fungování těchto zón lze velmi dobře vysvětlit význam dopadů přímých zahraničních investic (CzechInvest, 2010).

Obr. 4.2.1 Umístění ne plně obsazených strategických průmyslových zón v ČR

Zdroj: CzechInvest, 2011

Jak je zřejmé z tabulky 4.2.1, mezi největší ještě ne zcela obsazené strategické průmyslové zóny v České republice patří SPZ Kolín - Ovčáry, s celkovou rozlohou objektu 370 ha a z toho nabízí k prodeji ještě 115 ha volného sektoru. Na druhém místě je SPZ Triangle o celkové výměře 364 ha, přičemž v současné době je k dispozici více než 200 ha pozemků pro realizaci investičních záměrů. SPZ Holešov s rozlohou 360 ha nabízí k obsazení 280 ha plochy, přičemž SPZ Joseph o 320 ha, nabízí k prodeji 129 ha pozemku a SPZ Ostrava - Mošnov s celkovou plochou 200 ha disponuje 72 ha volného sektoru.

Tab. 4. 2. 1 Jednotlivé plochy pěti ne zcela obsazených strategických průmyslových zón ČR

Strategická zóna	Celková plocha	K prodeji
Kolín - Ovčáry	370 ha	115 ha
Žatec - Triangle	364 ha	více než 200 ha*
Holešov	360 ha	280 ha
Joseph	320 ha	129 ha
Ostrava- Mošnov	200 ha	72 ha

* stav k 17. 10. 2011

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

4.3.1 Průmyslová zóna Kolín - Ovčáry

Město Kolín leží ve Středočeském kraji, je regionálním a ekonomickým centrem okresu Kolín. Podle údajů ČSÚ k 31. 12. 2010 žilo ve městě Kolín 30 927 obyvatel. Pro vyhodnocení průmyslové zóny TPCA je však velmi důležitá pozice obce Ovčáry, která se rozkládá cca 4 kilometry severovýchodně od města Kolín. Tato samostatná obec měla dle údajů ČSÚ k 31. 12. 2010 celkem 818 obyvatel. Ve 4. čtvrtletí 2010 byla v okrese Kolín evidovaná míra nezaměstnanosti 10,1 %, v celé republice pak 6,9 %. Celkový evidovaný počet neumístěných dosažitelných uchazečů 5 478, evidovaný počet volných pracovních míst 173, počet uchazečů na jedno místo 32 (ČSÚ, 2011).

Průmyslová zóna Kolín - Ovčáry je vzdálena od Prahy jen 50 km, asi 6 km jižně od dálnice D11, má celkem 370 ha a je obsazena investorem Toyota Motor Corporation a PSA Peugeot Citröen (zkratka TPCA). Plocha připravených pozemků pro investora je 115 ha. Tato rozloha je rozdělena do sedmi sektorů, kde se velikost jednotlivých ploch pohybuje od 1,3 ha do 23,6 ha. K 31. 12. 2010 bylo zaměstnáno v Průmyslové zóně Kolín - Ovčáry 4 145 osob (CzechInvest, 2011).

Kolínsko je tradiční oblastí se strojírenským, chemickým a telekomunikačním průmyslem. Průmyslová tradice spolu s dobrým dopravním napojením na Prahu, Pardubice a Hradec Králové nabízí velkou rezervu kvalifikovaných pracovníků pro investory nejen z oblasti automobilového sektoru.

K 31. 12. 2010 v TPCA pracovalo 3 226 zaměstnanců. Společnost ovlivňuje nejen zaměstnanost v Kolíně a okolí, ale také se aktivně podílí na dalších přínosných aktivitách v regionu. Grantový program TPCA Partnerství pro Kolínsko vznikl s cílem systematicky přispívat k rozvoji kolínského regionu.

Díky sociálním důsledkům město Kolín muselo vybudovat celkem 850 nových bytů pro nové zaměstnance z jiných regionů (cca 1000 zaměstnanců), tento požadavek vyplynul z podepsané smlouvy s TPCA. Naprostá většina zaměstnanců přišla z Moravskoslezského kraje a Slovenska.

Ekonomický přínos u strategického investora TPCA je velmi významný nejen z hlediska zaměstnanosti, ale také tvorby regionálního HDP. Po několikaletém fungování se ustálila velká fluktuace pracovníků, zejména díky navýšení poskytnutých průměrných mezd, které

jsou nad průměrem místních i regionálních podmínek. Negativní aspekty jsou zaznamenány ve zvýšené kriminalitě, narušení krajinného rázu a horizontální pohledu, který vznikl v důsledku vybudování továrny na tzv. „zelené louce“. TPCA však zatěžuje životní prostředí minimálně.

Investoři SPZ Kolín - Ovčáry: Toyota Motor Corporation a PSA Peugeot Citroën (TPCA), GEFCO Česká republika s. r. o., NYK Logistics s.r.o. a Toyota Tsusho Europe S. A.

4.3.2 Průmyslová zóna Žatec - Triangle

Strategická průmyslová zóna Žatec - Triangle je situována na pomezí tří okresů, města Chomutov, Most a Louny, na dobře dopravně dostupném místě v prostoru bývalého vojenského letiště Žatec.

Lokalita přiléhá k rychlostní komunikaci R7 Praha - Chomutov - Hora Sv. Šebestiána a v těsné blízkosti se kříží se silnicí první třídy I/27 Most - Žatec - Plzeň.

Průmyslovou zónu tvoří pozemky o celkové výměře 365 ha. Z této celkové plochy je k dispozici 200 ha pozemků připravených pro realizaci investičních záměrů velkých a středních podnikatelů, zejména z oblastí zpracovatelského průmyslu, technologických center nebo výzkumu a vývoje.

V roce 2004 získala Strategická průmyslová zóna Žatec - Triangle ocenění Průmyslová zóna roku 2003 v kategorii Brownfield roku. Jedná se o unikátní projekt přípravy strategické zóny regenerací rozsáhlého území. Celé území, dříve postižené ekologickými zátěžemi, bylo úspěšně sanováno a nyní je připraveno pro vstup nových investorů.

Mezi velké výhody zóny patří jasné vlastnické právo k nabízeným pozemkům (vlastníkem je Ústecký kraj), kvalitní napojení na hlavní dopravní tahy, vybudovaná technická infrastruktura okolo celé zóny, dostupnost kvalifikované pracovní síly a kompletní servis poskytovaný investorům.

Původní záměr budování strategické průmyslové zóny Triangle v letech 2002 - 2005 počítal s jedním velkým investorem, který většinu připravené plochy využije pro vlastní potřebu, a maximálně dvěma dalšími subdodavateli. Proto i všechny stavby dopravní a technické infrastruktury byly připraveny a realizovány jen po obvodu centrální části tak,

aby v minimálním rozsahu omezovaly budoucí plošný rozvoj investorů, u nichž se předpokládalo, že jejich areály budou jednotlivě zaujímat rozlohu mezi 50 až 120 ha.

Investoři SPZ Žatec Triangle: Panasonic Liquid Crystal Display Czech s.r.o., Solar Turbines EAME s.r.o., JC Interiors Czechia s.r.o., Gestamp Louny s.r.o., Hitachi Automotive Systems Czech s.r.o., Panasonic AVC Networks, Panattoni Czech Republic Development,s.r.o., HARGO a.s. a FVE Triangle a.s. (Internetový portál Ústeckého kraje, 2011).

4.3.3 Průmyslová zóna Holešov

Strategická průmyslová zóna Holešov se řadí k největším realizovaným rozvojovým plochám v České republice. Její celková rozloha činí 360 hektarů, základní technická a dopravní infrastruktura byla dokončena na konci roku 2009. Pro investory jsou připraveny pozemky o rozloze od 0,5 do 280 hektarů. Holešovská zóna těží z dobrého dopravního napojení, komplexní technické připravenosti a zázemí v podobě kvalifikované pracovní síly.

Dálnice je vzdálena 6,5 kilometru, nejbližší veřejné letiště půl hodiny jízdy autem a přímo do areálu zóny vede železniční vlečka. U Hulína, 6,5 kilometrů od zóny, vzniká jedna z největších dálničních křižovatek v České republice, tzv. Moravský kříž, ležící na střední evropské cestě západ - východ. Křížit se zde budou trasy dálnice D1 a rychlostních komunikací R55 a R49.

SPZ Holešov disponuje veškerou potřebnou infrastrukturou - do areálu je přiveden plyn, voda, elektřina i telekomunikační kabely, ze zóny jsou naopak odváděny splaškové i dešťové vody. Kvůli zabezpečení plynulosti dodávek a snadného budování přípojek k patám jednotlivých pozemků jsou inženýrské sítě vedeny do zóny ze dvou směrů.

Zvláštní péče byla věnována i nakládání s odpadními vodami, což v konečném důsledku velmi usnadňuje realizaci investičního záměru jednotlivých podnikatelů. Odpadní vody jsou odváděny na jednu z nejmodernějších čistíren v České republice prostřednictvím přivaděče s čerpací stanicí. Souběžně s tímto přivaděčem bylo položeno i rezervní potrubí pro případný odvod průmyslové vody.

V únoru 2011 byla v areálu Strategické průmyslové zóny Holešov slavnostně zahájena stavba Technologického parku Progress. Vzniknout zde měl komplex několika budov, v nichž najdou prostory začínající podnikatelé, ale také inovačně zaměřené firmy.

Investoři SPZ Holešov: Pokart spol. s r.o., Foundry & Machining, Holešovský Technologický parkem, společnost KART Zlín s. r. o. a MRB Sazovice s. r. o. (Portál průmyslové zóny Holešov, 2011).

4.3.4 Průmyslová zóna Joseph

Strategická průmyslová zóna Joseph byla vybudována v Ústeckém kraji, okrese Most, katastrálním území obce Havraň, vzdálené od města Mostu 8 km. Město Most má 67 500 obyvatel. Zóna byla vytvořena na míru pro mexického investora Nemark Czech Republic, s. r. o., v roce 2002. SPZ Joseph má celkovou rozlohu 320 ha a v současné době může investorům nabídnout 129 ha volných ploch.

Od roku 2004 je SPZ Joseph akreditovanou průmyslovou zónou. V roce 2007 se umístila na prvním místě v soutěži Podnikatelská nemovitost roku v kategorii Zóna s největším ekonomickým přínosem. Vlastníkem SPZ Joseph je statutární město Most.

Pro investory je tato skutečnost zárukou solidního jednání. Od roku 2010 má statutární město Most certifikát systému řízení kvality dle normy ISO 9001, který je další zárukou profesionálního jednání managementu SPZ Joseph s investory.

Podle statistických dat ČSU (2011) je míra nezaměstnanosti v Mostě téměř dvojnásobná ve srovnání s průměrem v ČR. Vzhledem k dlouhodobě vysoké míře nezaměstnanosti na Mostecku nabízí tento region investorům v SPZ Joseph dostupnou a levnou pracovní sílu. Díky minimální fluktuaci investor šetří i náklady na zaškolování nových zaměstnanců. Doprava zaměstnanců do SPZ Joseph je zajištěna městskou hromadnou dopravou.

Investoři SPZ Joseph: AFSI Europe s. r. o., Nemark Czech republic s. r. o., RAI Most s. r. o., Starcam s. r. o.

4.3.5 Průmyslová zóna Ostrava - Mošnov

Průmyslová zóna Ostrava - Mošnov je jedním z největších rozvojových areálů v České republice, který vznikl částečně na zázemí starého letiště a částečně na zelené louce. Příprava SPZ Ostrava - Mošnov započala již v roce 2000, tehdy se jednalo o plochu

o výměře 30 ha. V roce 2004 bylo rozhodnuto o jejím rozšíření na 130 ha a následně v roce 2005 na 200 ha. Ve stejném roce získala na základě usnesení vlády statut strategické průmyslové zóny. Samotná příprava území a výstavba klíčových inženýrských sítí včetně komunikací probíhala od roku 2007, nejintenzivnější výstavba byla realizována v roce 2009, v roce 2010 byly veškeré klíčové stavby infrastruktury dokončeny.

Od konce roku 2009 je v zóně Ostrava - Mošnov zajištěna adekvátní kapacita elektrické energie, jejíž nedostatek v minulosti limitoval umísťování nových investorů. Nové nadzemní vedení 110 kW spolu s novou transformovnou 110/22 kW vybudovanou v Mošnově umožní zajistit pro zónu i další rozvojové záměry 50 MW elektrické energie s možným výhledovým navýšením na zhruba 60 až 90 MW.

Kromě státu se na rozvoji SPZ podílí rovněž ČEZ a Moravskoslezský kraj. Velkou výhodou, která je v rámci lokalit v ČR i střední Evropě ojedinělá, je dopravní napojení zóny. V bezprostřední blízkosti zóny se nachází mezinárodní Letiště Leoše Janáčka Ostrava s přistávací a vzletovou drahou se špičkovými parametry.

Investice v zóně již realizovaly firmy Behr (Německo), která vyrábí chladiče a klimatizace pro osobní vozidla, dále společnost Plakor (Jižní Korea), ta se věnuje výrobě plastových dílů automobilů a Cromodora Wheels (Itálie), producent kol z lehkých slitin pro osobní vozy. Investice nejsou pouze zahraniční, ale přicházejí ze středoevropského regionu.

Českou republiku reprezentuje v Mošnově „Free Zone Ostrava“, která zde centralizuje a rozšiřuje služby svobodného celního pásma, dalším zástupcem je slovenský developer HB Reavis Group, který zde připravuje projekt multimodálního logistického CARGA.

SPZ Ostrava - Mošnov je jednou z průmyslových lokalit v ČR s největší perspektivou. Dokonale připravené plochy se špičkovou dostatečnou dopravní a technickou infrastrukturou a vyřešenými majetkovými poměry jsou jednou z hlavních výhod. Pozemky město Ostrava nabízí investorům za velice přijatelných cenových podmínek.

Investoři *SPZ Ostrava- Mošnov*: Behr Ostrava, s. r. o., Cromodora Wheels, s. r. o., HB Reavis Group CZ, s. r. o., PLAKOR CZECH, s.r.o.

Tab. 4. 2. 2. Přehled investorů v konkrétních strategických průmyslových zónách ČR

ZÓNA	SPZ Kolín - Ovčáry	SPZ Žatec - Triangle	SPZ Holešov	SPZ Ostrava - Mošnov	SPZ Joseph
INVESTOR	GEFCO ČR NYK Logistics PSA Peugeot Citröen Toyota Motor Corporation TTESA	FVE Triangle Gestamp Louny HARGO Hitachi Automotive Systems JC Interiors Czechia Panasonic AVC Networks+ Pan. Liquid Crystal Panattoni Czech Republic Development Solar Turbines EAME	Pokart Foundry & Machining Holešov Technology Park Kart Zlín MRB Sazovice	Behr Cromodora Wheels HB Reavis Group Plakor	AFSI Europe Nemak Czech Republic RAI Most Starcam

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

4.4 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj má v oblasti podnikání velmi výhodné podmínky díky své strategické poloze v trojúhelníku mezi Polskem a Slovenskem, má výborné výchozí pozice pro dopravní vazby směrem do východní Evropy, disponuje výrobními areály, kvalitní technickou infrastrukturou, spolehlivou, technicky erudovanou pracovní silou a kvalitním středním i vysokým školstvím.

Moravskoslezský kraj patří v rámci České republiky již od devatenáctého století k regionům se silným zastoupením průmyslu. Přítomnost rozsáhlých ložisek černého uhlí vedla v období největšího průmyslového rozkvětu k rozvoji těžebního průmyslu a navazující hutnické, ocelářské a strojírenské výroby. V průmyslu je v regionu zaměstnána více než třetina osob, která se podílí bezmála na polovině regionálního produktu.

Kromě zmíněných tradičních odvětví, která lze charakterizovat v podobě společného hodnotového řetězce „uhlí - ocel - strojírenství“, je v kraji zaznamenáván významný rozvoj odvětví mimo tuto hlavní specializaci. Struktura podnikání se v Moravskoslezském kraji za téměř 18 let rozvoje podnikání ve volném tržním prostředí výrazně změnila.

Průmyslová výroba zaměřená výhradně do sfér těžkého průmyslu byla utlumena a v kraji dnes existuje celá řada firem zabývajících se jak špičkovými technologiemi a high-tech produkty, tak tradičními řemeslnými obory. Zdejší firmy se výrazně prosazují v oblasti informačních technologií, elektronice, elektrotechnice a automobilovém průmyslu.

Moravskoslezský kraj podporuje přípravu průmyslových zón již od 90. let, také jejich dokumentaci a eventuálně výstavbu infrastruktury a hledá pro tyto zóny za velmi výhodných podmínek vhodné investory. Podle internetových zdrojů Moravskoslezského kraje (2010) se pohybuje průměrná obsazenost průmyslových zón v kraji okolo 74 %.

Tab. 4.4.1 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji

Průmyslová zóna	Rozloha (ha)	K dispozici (ha)
Bolatice	16	0
Český Těšín - Pod zelenou	12	0
Frenštát pod Radhoštěm - Martinská čtvrť	2,4	2,3
Frýdek- Místek - Chlebovice	12,4	0
Frýdek- Místek - Lískovec	8,2	0
Karviná - Nové pole I a II	40 + 9	4 (v jednání)
Krnov - Červený Dvůr	18	0
Krnov - Červený Dvůr II. Etapa	17	17
Nošovice	261	0
Orlovská průmyslová a podnikatelská zóna	12,79	12
Ostrava - Hrabová	120	13
Ostrava - Mošnov	200	45 + 32
Paskov - bývalý skleníkový areál	30,3	11
Průmyslový park Kopřivnice	80	2,3 + 6,1 + 3,7
Průmyslová zóna Třinec - Baliny	20	0
Průmyslová a logistická zóna Tošanovice - Třanovice	67 + 47	67 + 47
Průmyslový park Nový Jičín - Dolní předměstí	34,3	4,7 * + 9,5**
Rýmařov	8	3,1
Venkovská průmyslová zóna Třanovice	29	0
Vědecko-technologický park Ostrava, a. s.	10	2

*plně vybaveno, **bez sítí

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

V Moravskoslezském kraji se nyní nachází, jak uvádí tabulka 4.3.1, celkem 20 průmyslových zón. V rámci jednotlivých průmyslových zón v Moravskoslezském kraji se investoři soustřeďují zejména do Průmyslové zóny Ostrava - Hrabová, Průmyslové zóny Karviná Nové Pole I. a II. a Průmyslové zóny Krnov Červený Dvůr. Důvodem je dobrá dopravní dostupnost a vysoká atraktivita pro investory.

Investoři v Moravskoslezském kraji:

- Bang & Olufsen s.r.o.
- BLANCO CS CZ, spol. s r.o.
- Cromodora Wheels s.r.o.
- Ekorecykling Czech Rep. s.r.o.
- Hanwha L&C Czech s.r.o.
- Hyundai Dymos Czech, s.r.o.
- MEDIS International, a.s.
- Monlycke Health Care Klinipro s.r.o.
- PEGATRON Czech, s.r.o.
- SEJONG Czech s.r.o.
- VIROPLASTIC CZ, a.s.
- Hyundai Motor Manufacturing Czech, s.r.o.
- Sungwoo Hitech s.r.o.
- Miko International s.r.o.
- Lift Components
- Jap Trading s.r.o.
- Rame CZ
- Shimano Czech Republic s.r.o.
- Kovona Systém a.s.
- Pac-tra (Czech) s.r.o.
- S. T. I. CZ s.r.o.
- BZN s.r.o.
- Erdrich Umformtechnik
- Transpoint International (CZ) s.r.o.
- Mobis Automotive Czech s.r.o.
- Briggs&Stratton (Czech) Power Products, s.r.o.
- Behr Ostrava s.r.o.
- IVG Colbachini CZ s.r.o.

Podle průzkumu Agentury pro regionální rozvoj (2011) působí v každé ze zón cca 14 % z uvedených investorů. Co do procentuálního podílu obsazenosti zón, se umístila Průmyslová zóna Nošovice s 11%, která slouží jako strategická zóna firmy Hyundai pro sériovou výrobu automobilů. Nižší obsazeností disponují průmyslové zóny v Bolaticích, Chlebovicích, Lískovci, Mošnově a v Třinci - Balínách. Působí zde cca 7 % z uvedených investorů. V ostatních průmyslových zónách působí jen minimální počet investorů.

Předměty podnikání jednotlivých firem jsou rozmanité, ale přece jen by se dalo říci, že převážně jejich výroba či distribuce je lokalizována do průmyslu strojírenského, automobilového a elektro průmyslu. Objevují se avšak i firmy směřující svoji výrobu do farmaceutického průmyslu, potravinářského a také do stavebnictví či logistiky.

Při rozhodování o umístění investice jednotlivých podnikatelských subjektů z velké většiny investoři přihlížejí k faktoru dopravní dostupnosti. Jedná se zejména o firmy zabývající se automobilovým průmyslem a logistikou. Z dalších faktorů ovlivňující

spokojenost s umístěním své investice v Moravskoslezském kraji jsou hodnoceny ceny vstupů (včetně ceny pracovní síly), připravenost investiční plochy a investiční pobídky. Poměrně velkou roli při rozhodování má pro investory vzdělanost, kvalifikovanost budoucí pracovní síly a součinnost s veřejnou správou. Mnohé společnosti mohou vidět důležitost rozhodnutí o umístění své investice také i v co nejbližší návaznosti na své sídlo firmy či v obsazenosti zóny o kterou mají zájem.

Největší obava ze strany investora při rozhodování, zda umístit svou investici v Moravskoslezském kraji je pocíťována zejména ve vzdělání, a to v kvalifikaci pracovní síly, resp. v technické vzdělanosti. Za další hrozby podnikatelské subjekty považují ceny vstupů v podobě zásobování energiemi, materiálem a surovinami, případně vysokou cenu pracovní síly a špatné dopravní napojení na leteckou nákladní dopravu.

Mezi další negativní faktory jsou absence možnosti cizojazyčných škol a školek a zájmu o pracovní pozice v dané společnosti, záporným faktorem může být také dopravní dostupnost pro zaměstnance, vysoká obsazenost průmyslových zón, či špatná infrastruktura a neuspokojivá podnikatelská kultura.

Průmyslová zóna Nošovice

Největším projektem v Moravskoslezském kraji, který byl vázán na zájem strategického investora z automobilového průmyslu, byla příprava strategické průmyslové zóny Nošovice.

Obr. 4.4.2 Průmyslová zóna Nošovice

Zdroj: Prodecom, 2011

Rozloha průmyslové zóny Nošovice je daná vymezeným územním plánem a činí 261 ha, je plně využita investory Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o., C. S. CARGO, a.s., Mobis Automotive Czech, HYSCO CZECH, s.r.o., Dymos Czech Republic, s.r.o.

Výhodou nošovické průmyslové zóny z hlediska dopravních vazeb je bezprostřední blízkost rychlostní komunikace R48, která zajišťuje přímé dopravní spojení směrem na západ České republiky. Spolu s navazující silnicí I/11 je hlavním dopravním tahem do slovenské Žiliny. V blízkosti 30 km je Mezinárodní veřejné letiště Ostrava - Mošnov a ve vzdálenosti 9 km veřejné vnitrostátní letiště Frýdlant nad Ostravicí.

Zóna je snadno napojitelná na železniční síť. Velkou předností vymezené lokality je také blízkost hlavních rozvodů technické infrastruktury - v těsné blízkosti se nachází rozvodna 400/110 kW, tranzitní plynovod, oblastní vodovod a kanalizační sběrač na čistírnu odpadních vod ve Frýdku - Místku. Kapacity inženýrských sítí pro potřeby průmyslové zóny tak mohou být zajištěny bez potřeby rozsáhlých investic na jednotlivých systémech (Ústav územního rozvoje, 2006).

5. ZÁVĚR

Hlavním záměrem budování průmyslových zón v České republice je vytvářet nová pracovní místa a snižovat tak nezaměstnanost v regionech. Jedno takto investorem vytvořené pracovní místo vytvoří minimálně jedno až dvě další pracovní místa u dalších zainteresovaných subjektů. Dalšími důvody pro vznik průmyslové zóny v daném regionu je mimo jiné zvyšování průměrné mzdy a životní úrovně v regionu, rozvoj nových technologií, výzkumu a vývoje, či zvyšování profesních a vědomostních znalostí obyvatel. A v návaznosti také snižování regionálních disparit.

Nelze opomenout také skutečnost, že pro umístění investice je důležité, aby plocha určená pro výstavbu průmyslové zóny disponovala kvalitní infrastrukturou. Vybudování kvalitní infrastruktury je velkou finanční zátěží pro rozpočty obcí, které tyto prostředky vynakládají na výkup pozemků a výstavbu technické struktury. Za účelem snížení uvedených nákladů obcí byl v minulých letech založen Program na podporu rozvoje průmyslových zón. Pro lepší orientaci v oblasti získávání finančních prostředků všem potenciálním žadatelům byla založena agentura CzechInvest, která má za úkol posílit konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. Jednou z dalších institucí, která nepřímo souvisí se vznikem průmyslových zón, je Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Tato instituce spravuje Regionální informační servery, které poskytují informace o situacích v jednotlivých regionech.

Důležitými nástroji ovlivňujícími toky přímých zahraničních investic jsou daňové podmínky, respektive daňové úlevy, přímé dotace, které vláda poskytuje za účelem získání investora do dané země včetně investičních pobídek, představující finanční výhodu pro investora a tudíž lepší podmínky pro investici.

Obecně lze konstatovat, že přístup k přímým zahraničním investicím závisí na úrovni ekonomického rozvoje regionu. V posledních desetiletích bylo možno zaznamenat narůstající aglomerační efekt investic, kdy se přímé zahraniční investice na základě postupného vytlačování portfoliových investic staly nejvýznamnější formou kapitálových

toků. Přímé zahraniční investice v České republice jsou přirozenou součástí ekonomiky a jejich význam se postupnou globalizací zvyšuje.

K 30. 6. 2011 Centrum pro regionální rozvoj vymezilo 147 nynějších fungujících průmyslových zón na území České republiky. Od roku 1998 počet průmyslových zón několikanásobně stoupal. Do budoucna lze však předpokládat, že díky vysoké konkurenci bude docházet z ekonomických důvodů k mírné redukci průmyslových zón. Investoři budou chtít využít nabízené možnosti území k investici ale s nižšími nároky na plochu.

Velmi specifickými zónami jsou strategické průmyslové zóny, které jsou obsazovány jedním strategickým investorem podporovaným vládou. Tyto zóny jsou významné pro regiony díky vytváření poměrně velkého počtu nových pracovních míst, dochází ke snížení nezaměstnanosti regionu a vzestupu relativní životní úrovně obyvatel. V nynějších pěti strategických průmyslových zónách je celkem 27 investorů. Doposud české i zahraniční firmy využívají zhruba 70 % ploch těchto zón, proinvestovaly přes 200 miliard Kč a vytvořily přes 100 tisíc nových pracovních míst.

V rámci Moravskoslezského kraje je připravenost průmyslových zón velice dobrá a to jak pro investory stávající, tak pro investory budoucí. S novými většími průmyslovými zónami se do budoucna nepočítá, ale novela zákona o investičních pobídkách by měla přilákat investory z high-tech oblasti a měla by přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti kraje respektive České republiky vůči ostatním státům.

6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

TIŠTĚNÉ ZDROJE

- [1] BOHÁČKOVÁ, Ivana, 2003. Rozvojový potenciál v regionech a jeho monitoring. In: *Sborník z mezinárodní vědecké konference Agrární perspektivy XII*. Praha: PEF ČZU, s. 767- 771. ISBN 80-213-1056-1.
- [2] CZECHINVEST, 2011. *Strategické průmyslové zóny v České republice: [investujte v srdci Evropy]*. Praha: CzechInvest. ISBN 978-80-86284-86-6.
- [3] DANĚ A FINANCE: časopis pro teoretické a praktické otázky českého daňového práva a podnikání, 2002. *Investiční pobídky v České republice*. Vyd. 1. Praha: Newsletter, č. 23. ISSN 1211- 6238.
- [4] DVOŘÁČEK, Jiří a kol., 2006. *Společné a nadnárodní podniky*. Praha: Oeconomica. ISBN: 80-245-1029-4.
- [5] HRABÁNKOVÁ, M. aj., 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu*. Brno: CERM. ISBN 978-80-7204-752-9.
- [6] KADEŘÁBKOVÁ, Božena a Marian PIECHA, 2009. *Brownfields, jak vznikají a co s nimi*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978- 80-7400-123-9.
- [7] KADEŘÁBKOVÁ, A., V. SPĚVÁČEK A M. ŽÁK, 2004. *Růst, stabilita a konkurenceschopnost II*. Praha: Linde. ISBN 80-86131-49-1.
- [8] KOPČAJ, Andrej, 1999. *Řízení proudu změn*. Praha: Grada Publishing. 300 s. ISBN 80-902358-1-6.
- [9] MACHKOVÁ, Hana. 2003. *Mezinárodní marketing*. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0496-0.

- [10] ŘÍMAN, Martin a Vladimír TOMŠÍK, 2008. Zahraniční investice. Cíl hospodářské politiky? In: LOUŽEK, Marin, eds. *Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku*: 30. 10. 2007. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, s. 99. ISBN 978-80-86547-90-9.
- [11] SAMUELSON, Paul A. a William. D. NORDHAUS, 2007. *Ekonomie*. Vydání 18. Praha: NS Svoboda. ISBN 80-205-0590-3.
- [12] SKOKAN, Karel, 2004. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis. 110 s. ISBN 80-7329-059-6.
- [13] SPĚVÁČEK, Vojtěch a kol., 2002. *Transformace české ekonomiky: politické, ekonomické a sociální aspekty*. Praha: Linde. ISBN 978-80-86131-32-0.
- [14] SRHOLEC, Martin, 2004. *Přímé zahraniční investice v České republice. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: Linde, 171 s. ISBN 80-86131-52-1.
- [15] STIMSON, R. J., R. R. STOUGHT a B. H. ROBERTS, 2006. *Regional Economic Development. Analysis and Planning Strategy*. Vyd. 2. Berlin: Springer. ISBN 3-540-34826-3.
- [16] VARADZIN, František a kol, 2005. *Regiony a vnější ekonomické vztahy*. Ostrava: VŠB- Technická univerzita Ostrava. ISBN 80-248-0968-0.
- [17] VYBÍHAL, Václav a Vladimíra ŠACHROVÁ, 2004. *Investiční pobídky v kontextu evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně. ISBN: 80-7157-758-8.
- [18] WOKOUN, René, Josef TVRDOŇ a Milan DAMBORSKÝ, 2010. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1736-0.
- [19] WOKOUN, René a kol., 2007. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1301-0.

- [20] ŽÁK, M. a kol., 2002. *Velká ekonomická encyklopedie*. Vyd. 2. Praha: Linde. ISBN 978-80-720-1381-5.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

- [21] Agrární www portál: Rozvojový potenciál v regionech a jeho monitoring. [online]. 2010. [Cit. 2012- 03- 25]. Dostupné:<www.agris.cz/etc/textforwarder.php?iType=2&iId=137582>.
- [22] BusinessInfo. Centrum pro regionální rozvoj České republiky. [online]. 2008. [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/centrum-pro-regionalni-rozvoj-ceske/1001179/2505/>>.
- [23] ČNB. Příliv přímých zahraničních investic do ČR. [online]. 2010. [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:<http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.hradeckralove.czso.cz%2Ffcsu%2F2011ediciplan.nsf%2Ft%2F9600213BB4%2F%24File%2Fa-1158-11a02%2520opr.doc&ei=QAFzT765B4e4hAek16y_mBQ&usg=AFQjCNEiNwHZy_67M52c2FmInrGBQp9Z-g&sig2=fBq8L47k03ariRKEHi2up_Q>.
- [24] ČNB. Přímé zahraniční investice za rok 2010. [online]. 2012. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2010_CZ.pdf>.
- [25] CzechInvest. Resumé manuálu investičních pobídek pro sektor zpracovatelského průmyslu. [online]. 2012. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>>.
- [26] CzechInvest. Povinné údaje. [online]. 2010. [Cit. 2012- 03- 25]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/povinne-informace>>.
- [27] CzechInvest. Strategické průmyslové zóny. Základní informace. [online]. 2010. [Cit. 2012- 03- 25]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/strategicke-prumyslove-zony>>.

- [28] CzechInvest. Vliv přímých zahraničních investic.[online]. 2010. [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/vliv-pzi>>.
- [29] Portál Ústeckého kraje. Triangle-průmyslová zóna. [online]. 2011. [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <<http://www.kr-ustecky.cz/triangle.asp>>.
- [30] Průmyslové zóny. Financování a podpora průmyslových zón. [online]. 2010. [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <<http://www.prumyslove-zony.cz/blog/financovani-a-podpora-prumyslovych-zon-40>>.
- [31] Průmyslové zóny. Financování průmyslových zón. [online]. 2007. [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <<http://www.prumyslove-zony.cz/blog/kde-hledat-dalsi-informace-z-oblasti-regionalniho-rozvoje-55>>.
- [32] MFCR. Investiční pobídky v ČR. [online]. 2010. [cit. 2012-04-11]. Dostupné z: <http://www.mfer.cz/cps/rde/xchg/mfer/xsl/inv_pob_vyvoj.html>
- [33] MMR. Centrum pro regionální rozvoj ČR. [online]. 2010. [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/Kontakty/Primo-a-neprimo-rizene-organizace/Centrum-pro-regionalni-rozvoj-CR>>.
- [34] MMR. Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007- 2013. [online]. 2009. [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <<http://old.mmr.cz/strategie-regionalniho-rozvoje-ceske-republiky-pro-leta-2007-2013>>.
- [35] MPO. Pravidla Programu na podporu rozvoje průmyslových zón 2005. [online]. 2005. [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <<http://www.mpo.cz/dokument862.html>>.
- [36] Portál Moravskoslezského kraje. Brownfields. [online]. 2011. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://podnikatel.kr-moravskoslezsky.cz/brownfields.html>>.
- [37] Portál Moravskoslezského kraje. Průzkum spokojenosti zahraničních investorů v Moravskoslezském kraji. [online]. 2011. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/pruzkum-spokojenosti_zahr_investoru_v_msk.pdf>

- [38] Prodecom. Realizované projekty – Průmyslová zóna Nošovice. [on-line]. 2012. [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: <<http://www.prodecom.cz/projekty/reference/realizovane-projekty/projekt-Prumyslova-zona-Nosovice-40>>.
- [39] Přímé zahraniční investice – příručka pro místní samosprávu. [on-line]. 2002. [cit. 2012- 04-09]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/file/uzemni_planovani/studie_prum_zony/manual/manual.pdf>.
- [40] Strukturální fondy: Cíle regionální politiky [online]. [cit. 2011- 03- 25]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.
- [41] Ústav územního rozvoje. Průmyslová zóna Nošovice. [online]. 2006. [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2006/2006-06/04_prumyslova.pdf>.
- [42] ZAMRAZILOVÁ, Eva. *Přímé zahraniční investice a dopady na ČR. – vybrané souvislosti*. [online prezentace]. 2006. [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zdarek.pdf>>.
- [43] Zóna Holešov. Strategická průmyslová zóna Holešov. [online]. 2011. [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <<http://www.zonaholesov.cz/about.php?lang=cs>>.

DŮLEŽITÉ INTERNETOVÉ ADRESY:

http://www.afi.cz	Sdružení pro zahraniční investice
http://www.businessinfo.cz	Portál pro podnikání a export
http://www.ctpark.eu	CT park Network
http://www.crr.cz	Centrum pro regionální rozvoj ČR
http://www.czechinvest.org	CzechInvest
http://www.invest-in-czech.cz	Investice v ČR
http://www.mfcr.cz	Ministerstvo financí ČR
http://www.mpo.cz	Ministerstvo průmyslu a obchodu
http://www.mmr.cz	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
http://nku.cz	Nejvyšší kontrolní úřad
http://www.pz-joseph.eu/	Průmyslová zóna Joseph
http://www.risy.cz	Regionální informační servis
http://vdb.czso.cz	databáze Českého statistického úřadu
http://www.zonaholesov.cz	Průmyslová zóna Holešov

7. SEZNAM ZKRATEK

ARR	Agentura pro regionální rozvoj
CRR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
CZECHINVEST	Agentura pro podporu podnikání a investic
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EUR	Měna EURO
EUROSTAT	Evropský statistický úřad
IT	Informační technologie
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PZ	Průmyslová zóna
PZI	Přímé zahraniční investice
RIS	Regionální informační systém
SPZ	Strategická průmyslová zóna
ÚÚR	Ústav územního rozvoje

Seznam grafů

- Graf 2.6.1 Příliv přímých investic do ČR, včetně doby do 1. 1. 1993 až do roku 2010, v mld. korun, kumulativně
- Graf 2.6.2 Příliv přímých zahraničních investic do ČR (1993- 2010, v mil. korun, kumulativně)
- Graf 2.6.3 Příliv přímých investic do České republiky (v mld. korun, kumulativně)
- Graf 2.6.4 Příliv přímých zahraničních investic do ČR (1993-2010, v mil. korun, kumulativně)

Seznam obrázků

- Obr. 3.1.1 Regionální mapa veřejné podpory v ČR - maximální veřejná podpora
- Obr. 3.1.2 Hmotná podpora na pracovní místa a na rekvalifikaci dle regionů
- Obr. 4.2.1 Umístění ne plně obsazených strategických průmyslových zón v ČR
- Obr. 4.3.1 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji
- Obr. 4.4.2 Průmyslová zóna Nošovice

Seznam tabulek

- Tab. 2.4.1 Vymezení Přímých zahraničních investic
- Tab. 3.1.1 Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do 29. února 2012 dle sektoru služeb ČR
- Tab. 3.1.2 Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do 29. února 2012 dle příslušných krajů ČR
- Tab. 4.2.1 Jednotlivé plochy pěti ne zcela obsazených strategických průmyslových zón
- Tab. 4.2.2. Přehled investorů v konkrétních strategických průmyslových zónách ČR
- Tab. 4.4.1 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

souhlasím s tím, že diplomová bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....

jméno a příjmení studenta

8. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1. Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do února 2012 dle země původu
- Příloha 2. Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do února 2012 dle krajů ČR
- Příloha 3. Přislíbené investiční pobídky od dubna 1998 do února 2012 dle sektoru služeb
- Příloha 4. Strategické průmyslové zóny v České republice
- Příloha 5. Rozdělení přímých zahraničních investic podle sektorů v letech 1993- 2010 v mil. EUR
- Příloha 6. Rozdělení přímých zahraničních investic podle zemí v letech 1993- 2010 v mil. EUR
- Příloha 7. Přímé zahraniční investice do ČR v odvětvové struktuře (NACE), příliv v 1. až 3. čtvrtletí 2011
- Příloha 8. České přímé investice v zahraničí k 31. 12. 2010, odvětvová struktura
- Příloha 9. Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji